

Uključenost roditelja u radu škole-primjer Klasične katoličke gimnazije i opće gimnazije

Vukoja, Lucija

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:162:302142>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Sveučilište u Zadru

Odjel za pedagogiju

Diplomski sveučilišni studij pedagogije (dvopredmetni)

Lucija Vukoja

**Uključenost roditelja u radu škole-primjer Klasične katoličke gimnazije i opće
gimnazije**

Diplomski rad

Zadar, 2021.

Sveučilište u Zadru
Odjel za pedagogiju
Diplomski sveučilišni studij pedagogije (dvopredmetni)

Uključenost roditelja u radu škole-primjer Klasične katoličke gimnazije i opće gimnazije

Diplomski rad

Student/ica:

Lucija Vukoja

Mentor/ica:

Izv. prof. dr. sc. Matilda Karamtić Brčić

Zadar, 2021.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Lucija Vukoja**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **Uključenost roditelja u radu škole-primjer Klasične katoličke gimnazije i opće gimnazije** rezultat mojega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mojega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mojega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 5. srpnja 2021.

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Pedagoška polazišta suradnje roditelja i škola	3
2.1. <i>Pedagogija i odgoj djece</i>	3
2.2. <i>Odgoj i njegovo ostvarivanje u školi i obitelji</i>	4
2.3. <i>Suradnja roditelja i škole</i>	5
2.4. <i>Suradnja roditelja i škole u Hrvatskoj kroz povijest</i>	8
2.5. <i>Prepreke za suradnju škole s roditeljima</i>	9
3. Gimnazijsko obrazovanje (programske pretpostavke)	11
4. Ustrojstvo i uređenje Klasične katoličke gimnazije	13
5. Istraživanje suradnje obitelji i škole	16
6. Metodologija istraživanja	18
6.1. <i>Predmet i cilj istraživanja</i>	18
6.2. <i>Istraživačka pitanja</i>	18
6.3. <i>Metoda</i>	18
6.4. <i>Uzorak</i>	19
6.5. <i>Postupak istraživanja</i>	20
7. Rasprava	21
7.1. <i>Uključenost roditelja u rad škole</i>	21
7.2. <i>Izvanastavne i izvanškolske aktivnosti učenika</i>	23
7.3. <i>Sličnosti i razlike u uključenost roditelja</i>	24
7.3.1. <i>Kvaliteta komunikacije</i>	24
7.3.2. <i>Programi sudjelovanja roditelja</i>	26
7.3.3. <i>Uloga roditelja u izvanastavnim i izvanškolskim aktivnostima djece</i>	28
7.4. <i>Sličnosti i razlike u uključenosti učenika</i>	29
7.4.1. <i>Kvaliteta komunikacije</i>	29
7.4.2. <i>Programi sudjelovanja djece u školskim aktivnostima</i>	30
7.4.3. <i>Učeničke izvanastavne i izvanškolske aktivnosti</i>	32
8. Zaključak	34
9. Literatura	36
10. Prilozi	38
10. 1. <i>Tablica 1. Uzorak roditelja</i>	38

<i>10.2. Tablica 2. Uzorak učenika.....</i>	<i>38</i>
<i>10.3. Protokol intervjua za roditelje</i>	<i>38</i>
<i>10.4. Protokol intervjua za učenike</i>	<i>39</i>
11. Sažetak.....	41
12. Abstract	42

1. Uvod

Odgoj i obrazovanje, kao vrlo složene ljudske djelatnosti, ovise o brojnim čimbenicima od kojih su najvažniji obitelj i škola, čija je međusobna suradnja neophodna (Rosić i Zloković, 2003). Sudjelovanje roditelja u radu škole utječe na veliku dozu samopoštovanja, pozitivnije stavove prema školi i druge društvene pojave i procese. Kod adolescenata se smanjuje problematično ponašanje kada osjete veliku povezanost roditelja i škole u njihovom životu. Proces socijalizacije započinje u obitelji i nastavlja se u školi i upravo iz tog razloga je komunikacija između roditelja i škole važna. Odgoj i obrazovanje imaju važnu ulogu u društvenim zbivanjima i odnosima, kako danas tako i kroz povijest. Čovjek cijelog svog života uči nešto novo, sam ili u skupini s drugim ljudima. Najveći oslonci i nositelji društva su obitelj i škola, a nakon njih i primarne socijalizacije dolazi politika i političko uređenje države koje se odnosi na objektivno planiranje cjelokupnog sustava obrazovanja. Obitelj i škola uvelike su povezane te nadopunjuju jedna drugu u procesu odgoja i obrazovanja djece. Roditelji se brinu za djecu, upisuju ih u vrtić i školu, surađuju s nastavnicima i stručnim suradnicama. Dobra komunikacija dovodi do bolje i kvalitetnije suradnje koja pozitivno utječe na odgoj, a nakon toga i na samo obrazovanje djece. Potreban je rad suradnika na osmišljavanju posebnih programa i okruženja u kojima se isti mogu održavati. Svaka škola ima svoje ustrojstvo, a svaka država dopušta otvaranje različitih školskih programa pa tu postoje: javne, privatne, katoličke, Montessori ili Waldorf i sl. (URL 1).

Partnerski odnos škole i roditelja poboljšava proces socijalizacije djece. Posebni programi i kurikulumi potrebni su kao bi se iz teorije inkluzija kroz nastavu ostvarila u praksi. Brz način života, zaposlenost roditelja i određena nezainteresiranost za samu školu kod nekih roditelja utječu na komunikaciju i odnos s djecom pa je iz toga razloga dobra suradnja izuzetno važna. Veća motiviranost djece povezana je s partnerstvom roditelja i škole, kada se krene od najranijih godina s velikim stupnjem razumijevanja, postiže se kvalitetnom suradnjom i obostranom komunikacijom, jer se djeca oslobađaju za daljnje školovanje, potrebnu pomoć i ostvarenje određenih ciljeva (Dmitrović, 2011). Nadalje, važnost dobre suradnje škole i roditelja važna je za uspjeh djece i njihov pravilan razvoj. Kako bi se komunikacija obostrano ostvarila, potrebno je slušanje i uviđanje problema s obje strane. Potrebno je usmjeriti interes djelovanja na interese učenika, podijeliti same informacije s djecom te njih uključiti u iste (URL 1).

Roditelji u Hrvatskoj u općim školskim programima većinom imaju premalo mogućnosti sudjelovanja u donošenju odluka u samoj školi za dobrobit svoje djece, jer se sama suradnja ostvaruje na početnim razinama. Roditelji, odnosno skrbnici djece dužni su osigurati uvjete za ostvarivanje prava djece na najbolji mogući način. Zbog tog razloga od velike je važnosti njihova zajednička, otvorena i pravilno zastupljena komunikacija. U školskom kontekstu, ostvarivanje prava djece najbolje bi se postizalo kada bi se uspjeli ostvariti pravi partnerski odnosi između škole i roditelja. Interes za suradnjom obrazovnih institucija i roditelja svakako postoji samo su potrebni brojni načini na koje se oni mogu potaknuti i osloboditi za zajedničko djelovanje na dobro djece (Škutor, 2014).

Osim klasičnih, državnih školi, osnivaju se i različite alternativne škole, škole pod utjecajem određenih pedagoških pravaca ili privatnih institucija. Alternativne škole počele su sa svojim radom 20-ih godina prošlog stoljeća. Bile su potaknute nezadovoljstvom roditelja samih državnih škola i njihovom cjelokupnom organizacijom. Roditelji su posebno bili nezadovoljni zato što je njihova uloga, tada u državnim školama bila dosta zanemarena, nisu mogli sudjelovati u planiranju školskog života. U različitim oblicima alternativnih škola, roditelji, učenici i učitelji zajedno odlučuju o svim važnim pitanjima oko organizacije škole i nastavnog programa. Roditelji imaju mogućnost upisati djecu u različite škole, ovisno o svojim potrebama i zahtjevima te mogućnostima koje sama škola nudi (McNeil, 2009).

Upravo iz navedenih razloga odlučila sam istražiti navedenu temu suradnje škole i roditelja, a razliku u suradnji prikazati na primjeru opće i Klasične katoličke gimnazije. U samom nastavku nešto više će riječi biti o suradnji škole i oblicima suradnje koje škola s roditeljima ostvaruje, prikazat će se ustroj škola, ciljevi i ostvarivanja određenih projekata suradnje. Na temelju teorijskog koncepta predstaviti će se rezultati istraživanja koji će opovrgnuti ili potvrditi istraživačka pitanja vezana za suradnju iz roditeljske i učeničke perspektive.

2. Pedagoška polazišta suradnje roditelja i škola

2.1. Pedagogija i odgoj djece

Na samom početku važno je definirati odgoj. Odgoj je osnovni pojam kojim se pedagogija bavi. Odgoj se može gledati s različitih perspektiva, ekonomskih, socijalnih, psiholoških i filozofskih. Gledano u cijelosti, odgoj se promatra kroz svako vremensko razdoblje, a usmjereno je i prema budućnosti. Odgoj bez obitelji ne ide, sama obitelj čini cjelokupni smisao života. Nakon odgoja, potrebno je definirati i samo značenje obitelji. Obitelj je promjenjiva društvena zajednica koja se zbog društveno-gospodarskih razloga mijenjala kroz povijest, pa je tako današnja obitelj samo jedna od etapa daljnjeg razvoja obitelji. Upravo zbog različitih tipova obitelji u društvu, danas je vrlo teško definirati pojam obitelji. Za pojam odgoja kao i za pojam obitelji postoje brojne definicije. Obitelj se može objasniti kao temeljna društvena zajednica koja se sustavno brine za odgoj te se u njoj ostvaruju prvi socijalni dodiri i prva životna iskustva. Cilj pedagogije kao društvene znanosti je proučavanje odgoja i obrazovanja, a cilj obiteljske pedagogije je proučavanje specifičnosti odgoja unutar obiteljske sredine. Iz predmeta, svrhe i cilja obiteljske pedagogije proizlaze i njezini zadaci. Zadaće obiteljske pedagogije ne temelje se samo na proučavanju i objašnjavanju postojeće odgojne prakse, već su poticajne i samokritičke te zahtijevaju nove, fleksibilnije i učinkovitije pristupe obiteljskom odgoju (Rosić, 2005).

Rosić (2005) prikazuje razliku obiteljskog odgoja i onog koje pružaju obrazovne ustanove, kroz različita razdoblja odrastanja djece. Ističe se kako su roditelji primarni djetetovi odgajatelji i učitelji zbog toga što dijete u vlastitom domu postaje svjesno svijeta oko sebe, prihvaća i upoznaje se sa svojim prvim spoznajama, vještinama, prihvaća svoje i tuđe navike. U roditeljskom domu razvija emocije, formira vlastite stavove, usvaja osnovna pravila kulture ponašanja u društvu. Roditeljski dom trebao bi pružati zaštitu, ljubav i sigurnost (Jurčić, 2012). Roditeljska ljubav koja je puna topline i razumijevanja, uz dozu jasnih pravila i ograničenja u većini slučajeva bolje oslikava djecu koja se kasnije ostvaruju u društvu, izražavaju emocije i shvaćaju potrebe drugih ljudi, a također su uspješniji u samom poslu i obrazovnim ciljevima i ostvarenjima.

Najvažnije odgojne sredine su ponajprije obitelj i škola, nakon toga tu su vršnjačke skupine i mediji. Iako svaka od navedenih sredina imaju značajan utjecaj u odgojnom procesu, obitelj se smatra osnovom same odgojne sredine. Kako dijete odrasta, njegova odgojna sredina se proširuje na rodbinu, vršnjake, odgojitelje u obrazovnim institucijama, nastavnike i susjede (Rosić, 2005).

Roditeljski dom, odnosno obitelj nije zatvorena odgojna sredina, već djeluje u socijalnom okruženju pa obiteljska sredina više nema potpuni utjecaj na odgoj djeteta, već i druge institucije daju svoj doprinos odgojnom procesu

2.2. Odgoj i njegovo ostvarivanje u školi i obitelji

Kroz samu povijest, odgoj i obrazovanje djece od velike su važnosti bili od samih razvitaka civilizacija. Grci i Rimljani su djeci na dvore dovodili pedagoge, tadašnje učitelje koji su odgajali djecu za daljnje potrebe tadašnjeg društva. Obrazovanje se u tim vremenima razlikovalo prema potrebama muškaraca i žena, ali isto tako se oslanjalo ponajviše na ostvarivanje političkih i društvenih ciljeva. Odgoj se kasnije iz kuća seli u škole i opremljenije ustanove gdje se i do danas ostvaruje. Roditeljski dom i sama obitelj nisu zatvorena odgojna sredina, oni zajedno s ostalim socijalizatorskim čimbenicima djeluju na dobro djece i samim time nisu jedina institucija koja ostavlja trag na odgoj i obrazovanje djece. Djeca u današnjem vremenu sve više svoje odrastanje provode izvan samih domova u različitim zabavnim, sportskim i obrazovnim institucijama. Iz navedenog razloga, roditelji postaju koordinatori djece, a ostali čimbenici ostavljaju utisak na njih i pokušavaju u njih ugraditi osnovna načela koja društvo zahtijeva. Važno je istaknuti kako su partnerstvo i dobra suradnja roditelja i škole od izuzetne važnosti za djecu. Potrebna je velika količina poštovanja između obrazovnih ustanova i roditelja za kvalitetnu suradnju, a prvi korak je uspostavljanje kvalitetnog partnerstva. Odgoj koje dijete iz kuće nosi u daljnje društvo uvelike se oslanja i na obrazovne sfere. Roditelji trebaju biti upoznati sa svim ciljevima odgojnih ustanova, potrebno je njihovo sudjelovanje u istima, roditeljima je s druge strane isto tako potrebna podrška kolika i samoj školi kako bi na obostrano zadovoljstvo bili zadovoljeni kriteriji i jednih i drugih (Škutor, 2014).

Nadalje, škola je odgojno-obrazovna ustanova koja se mijenjala i razvijala tijekom povijesti. Škola se nastavlja na odgoj koji je djeci pružen u obitelji iz koje dolaze, obitelj spada pod prirodnu okolinu djeteta, dok se škola pridružuje stručnoj, odnosno profesionalnoj ustanovi. Unutar same škole, nastavnici i stručni suradnici svakodnevno se bore s novim izazovima odgoja i obrazovanja. Same škole svoje djelovanje temelje više na obrazovnom, nego na odgojnom aspektu. Problemi koji obuhvaćaju većinu općih škola u Hrvatskoj su velika količina gradiva i nejasni ciljevi odgoja i obrazovanja u samoj strukturi pa se iz tog razloga nastavnici ne mogu dovoljno posvetiti učenicima (Škutor, 2014).

Odgojne ciljeve važno je definirati jer u nedostatku definiranja jasnih ciljeva, svaka škola može postati vođena od strane određenih skupina ljudi, poput političkih institucija ili opcija pa se samim time ugled i jasnoća školskog djelovanja mijenjaju. U obrazovnom procesu potrebno je posvetiti pažnju odgojnim predmetima poput zdravstvenog ili građanskog odgoja, odgoja za život kako djeca ne bi samo stvari učila napamet, već kako bi ih koristila u svakodnevnom životu (Razum, 2007). Suradnja roditelja i škole važna je kako bi se dijete pravilno razvijalo, kako bi ciljevi roditelja i škole bili podjednaki. Zbog važnosti suradnje prikazat će se oblici suradnje, povijest suradnje u Hrvatskoj i prepreke na koje se nailazi.

2.3. Suradnja roditelja i škole

Roditelji i škola jedni su od važnijih čimbenika socijalizacije djeteta. Njihova suradnja ide na dobrobit djeteta. Dobra suradnja pomaže učenicima, samoj školi i vidi se u prevenciji, odnosno rješavanju određenih problema, boljim ocjenama, redovitom pohađanju nastave i većoj volji u pisanju domaćih zadaća i rješavanju određenih izvanškolskih aktivnosti. Roditelji imaju korist od dobre suradnje s učiteljima i školom jer mogu provjeriti svoje odgojne spoznaje te mogu razmijeniti iskustva s drugim roditeljima. Određeni autori napominju kako na stupanj roditeljskog sudjelovanja i zadovoljstva školom mogu utjecati različiti čimbenici poput pripadnosti gradskoj, odnosno seoskoj sredini, ustrojstvo i veličina škole i slično (Škutor, 2014).

Nadalje, uloga roditelja u procesu inkluzije izuzetno je važna. Roditelji su važni prilikom emocionalne prilagodbe djece pri ulasku u redovitu školu, a ujedno postaju i sami nastavnici i odgojitelji djeci kada nakon rada u različitim institucijama dođu kući i nastavljaju isti posao s njima. Roditelji posvećuju pažnju djeci i načinu na koji oni usvajaju gradivo i na koji način se djeca nose s određenim teškoćama u učenju ili ponašanju. Potrebno je prepoznati i najmanje smetnje prilikom učenja kako bi se na vrijeme mogle otkloniti ili kako bi se djeca naučila nositi s istim. Problemi koji se javljaju prilikom komunikacije roditelja i nastavnika na razini su cijele države, jer još uvijek prevladava tradicionalan oblik suradnje u kojoj roditelj nema značajnu ulogu koju bi trebao imati s obzirom na stanje djeteta. Roditelji trebaju imati sposobnost dobre komunikacije s djecom koja će pomoći u boljem razvijanju govora i rješavanju problema prilikom učenja. Dobra komunikacija uvelike utječe i na pozitivnu motivaciju djece (Bakota, 2015).

Za dobru komunikaciju roditelja i djece, roditelja i škole te samu motiviranost djece važna je dobra suradnja roditelja i škole. Takav oblik dobre suradnje dovodi do boljeg uspjeha djece i

lakšeg ostvarivanja komunikacije s roditeljima, međusobno s učenicima i nastavnicima i samostalno ostvarivanje učenika kao cjelokupne osobe u društvu. Roditelji nakon one glavne i primarne uloge brige i odgoja djece, ostvaruju se i na obrazovnom planu svoje djece. Međusobno poznavanje roditelja dovodi do veće angažiranosti, boljeg samopoimanja njih kao roditelja i ostvarivanja na svim planovima dječjeg razvoja. Društvo kroz djelovanje roditelja i škole može povezati ekonomsku i poduzetničku sliku društva. Roditelji koji imaju priliku sudjelovati u kreiranju same vizije i djelovanja škole mogu povezati svakodnevni život van škole poput razgradnje otpada, kreiranja životnih stilova, kuhanja i sličnih manifestacija i svakodnevnih situacija i postupaka. Vizija koja djeluje prema zajedništvu pomaže djeci da se ostvare u empatičkom smislu pomaganja i upoznavanja drugih. Potrebno je uključiti djecu u suradnju kako bi se njihovo mišljenje uvažilo i kako bi se postupalo prema ostvarivanju njihovih interesa i potreba (URL 2).

Jedan od najčešćih načina suradnje koji se između škole i roditelja ostvaruje je model formalne suradnje. Model formalne suradnje jedan je od najčešćih oblika suradnje koji se ostvaruje između škole i roditelja. Škola i roditelji ne bi trebali ostati samo na formalnoj suradnji već bi za dobrobit djece trebali postati partneri koji usmjeravaju svoje djelovanje na odgoj i obrazovanje djece. Škole bi trebale ponuditi kreativna rješenja i načine kako uključiti roditelje u sam proces oblikovanja obrazovanja djece, usmjeravanjem roditelja na obrazovanje djece, te poticanjem djece na aktivniji rad i učenje u školi (Jurčić, 2010). Kako bi se suradnja pretvorila u partnerstvo, roditelji i nastavnici trebali bi biti podjednako uključeni u proces odgoja i obrazovanja djece.

Nadalje, aktivnim sudjelovanjem roditelja u svakodnevnom nastavnom procesu roditelji zajedno s nastavnicima dijele uspjeh djece, njihove probleme i daljnje interese, pruža im se bolji uvid u djetetove aktivnosti u školi. Roditelji mogu biti uključeni na različite načine u rad škole, poput: školskog odbora, volontiranja, organiziranje školskih priredbi i domjenaka, izletima učenika i roditelja, zajedničkim sastancima i druženjima te na obilježavanju važnih dana. Važno je razumjeti razlike između roditelja, svaki roditelj neće se jednako htjeti ni moći posvetiti partnerskom odnosu sa školom. Potrebno je postaviti granice između nastavnika i roditelja kako se ne bi prešla mjera partnerstva jer roditelji nemaju dovoljnog pedagoškog znanja i sposobnosti i upravo iz tog razloga potrebno je aktivno djelovanje stručnih suradnika u školi s roditeljima.

Stupanj obrazovanja roditelja utječe na spremnost djelovanja u partnerskom odnosu s roditeljima (Jurčić, 2010).

Najčešći oblici suradnje koji se ostvaruju kroz djelovanje pedagoga i nastavnika s roditeljima su: roditeljski sastanci, skupno informiranje, razgovor koji može biti skupni i individualni te različita savjetovanja. Roditeljski sastanci mogu biti školski i razredni te se prema podjeli unutar same škole po pravilu sazivaju na početku i na kraju školske godine, iznose se analize i očekivanja djece i ističe se suradnja s roditeljima. Razredni sastanci se organiziraju kada se razrednik odluči na to, ukoliko dođe do nekog problema ili se organizira određeno putovanje i slični događaji (Lukaš i Gazibara, 2010).

Nadalje, skupno informiranje je okupljanje roditelja cijelog razreda ili odjeljenja unutar škole, ovakav način zbog velikih razlika interesa roditelja dovodi do pasivnosti, ali ističe se i mogućnost međusobnog upoznavanja roditelja. Razgovor koji se između nastavnika, pedagoga i roditelja može odvijati može biti individualni i grupni. Prilikom razgovora s roditeljem mora se paziti na način kojim se pristupa roditeljima, njima se njihov problem čini najvećim i potrebno je sagledati ga iz više različitih gledišta. Savjetovanje se može odvijati na različitim razinama rada s roditeljima, može biti na grupnoj razini ili individualnom djelovanju (Lukaš i Gazibara, 2010).

Također, osim tradicionalnih oblika suradnje u novije vrijeme ističu se i novi oblici suradnje roditelja, nastavnika i pedagoga. Neki od tih oblika su pedagoške radionice, škole za roditelje, tematski panoi, posjet domu od strane pedagoga i roditelja, pismeno obraćanje roditeljima, upitnici za roditelje i sve popularnija online suradnja. Pedagoške radionice koje se ostvaruju s roditeljima stvaraju bolju komunikaciju i suradnju, a jedan su od novijih i popularnijih oblika suradnje. Kako bi se roditeljima pružilo iskustvo shvaćanja novih psiholoških i pedagoških ciljeva i noviteta, oni na svojoj koži proživljavaju novitete te se samim time stvara bolji odnos s djecom čiji roditelji imaju mogućnost odlaska u školu. Prilikom kreiranja lista za roditelje bitno je napomenuti kako se mora pripaziti na korištenje jezičnih fraza i općenite komunikacije s obzirom na različitu obrazovnu strukturu roditelja, a na sličan način djeluje i tematski pano. Posjeti pedagoga i nastavnika domovima djece pojačavaju komunikaciju i pozitivno utječu na odnose roditelja i djece, djeteta i škole te se na taj način pokušava shvatiti cjelokupna situacija u kojoj se obitelj nalazi, posebno ako ima određenih problema koje je potrebno riješiti. Kako bi sami roditelji imali prilike izjasniti se o problemima, postoje upitnici za roditelje, a u moderno vrijeme se ističe

i online suradnja. Online suradnja je na jednu stranu pozitivna, jer se može ostvarivati i bez dolaska roditelja u školu zbog sve bržeg životnog tempa kojim su svi podložni, a na drugu stranu je pedagoški loše, jer nema izravnog susreta i može loše utjecati na ponašanje i shvaćanje djeteta (Lukaš i Gazibara, 2010).

Nadalje, pokazalo se kako na uspjeh djece i njihov interes u samom školovanju uvelike utječe zainteresiranost roditelja za školu. Roditelji i djeca žele imati dobar uspjeh, u općem i školskom životu. Sugerira se aktivno partnerstvo roditelja i škole na dobrobit djece, zbog čega je potrebno pratiti dječji uspjeh, školske zadaće i radove te općenite interese. Za što kvalitetniji uspjeh djece partnerstvo se treba što prije ostvariti. Među pozitivne strane partnerstva uz podršku i zajednički rad, ističe se i veća motiviranost djece za radom i aktivitetom u školi, većoj razini samopoštovanja i smanjivanja problema u učenju i ponašanju (URL 3). Važnost suradnje roditelja i škole javljala se kroz povijest odgojno obrazovnog sustava, neke važnije stvari istaknut će se u nastavku.

2.4. Suradnja roditelja i škole u Hrvatskoj kroz povijest

Suradnja i partnerski odnosi između škole i obitelji mijenjali su se i ovisili o zadaćama i ciljevima škole i uloge obitelji u društvu. Prve misli i ideje o suradnji škole i roditelja javljaju se prije uvođenja obveznog školovanja. Karlo Veliki je u 8. stoljeću od roditelja tražio suradnju, djeca su se slala u župne škole, a svećenici su bili zaduženi za držanje škola i podučavanje po gradovima i selima (Kolak, 2006).

Među prvim pedagogima koji ističu važnost suradnje obitelji i škole ističu se Stjepan Novotny (1833. - 1867.) i Stjepan Ilijašević (1814. - 1903.). Obojica stručnjaka ističu kako nastavnik osim na nastavi s roditeljima treba surađivati i izvan same ustanove. Nadalje, Stjepan Basariček (1848. - 1918.) napominje kako roditelji imaju važnu ulogu u odgoju djece. Suradnju roditelja i nastavnika opisuje kao dobru mogućnost prilikom koje se sve radi na dobrobit djece, njihov dobar odnos pozitivno će utjecati na ponašanje i učenje djece. Istaknuti časopis „Domaće ognjište“ imao je najveću namjeru za povezivanje obitelji i škole. Škola i obitelj trebaju jednakom mjerom i pod jednakim načelima uspostavljati dijete kao odraslu osobu kako ne bi došlo do nesklada između dvije najvažnije utjecajne skupine za samo dijete (Rosić, 2005).

Demokratsko društvo usmjerava roditelja na aktivno uključivanje u proces izrade kurikuluma koji je usmjeren na potrebe djeteta, stvaraju svoja očekivanja od škole i od nastavnika (Lukaš i Gazibara, 2010). Nadalje, osim suradnje s nastavnicima, suradnja se ostvaruje i s pedagozima i ostalim stručnim suradnicima. 60-ih godina 20. stoljeća kreiraju se i na funkciju stupaju pedagoške službe u školama. Razvoj društva doveo je do sve većih problema u obitelji, sve veća zaposlenost majke i oca ne dopušta im previše vremena za posvećivanje djeci, zbog toga je važna uloga škole i svih osoba koje rade u njoj kako bi se dijete uz obitelj osjećalo sigurno, shvaćeno i slobodno za društvo u kojem živi i odrasta. Preko suradnje ostvaruju se odgojno obrazovni ciljevi koji moraju biti usklađeni s obiteljskim ciljevima i zahtjevima roditelja i društva, što od djeteta, što od obrazovnih institucija, a nakon svega i samih roditelja. Pedagozi i roditelji mogu doći u posredan kontakt sudjelovanjem u izradi školskog plana i kurikuluma, a neposredan individualnim ili grupnim sastancima s roditeljima. Pedagog treba pokazati razumijevanje prema roditeljima, a poštovanje mora biti uzajamno. Suradnja mora postojati na razini u kojoj je odnos ravnopravan i gdje se pedagog shvaća kao stručna osoba koja profesionalno obavlja svoj posao (Ljubetić, 2014).

2.5. Prepreke za suradnju škole s roditeljima

Roditelji koji su prezaposleni se uzimaju kao najčešći primjer roditelja koji se ne ostvaruju dobro na planu samog podučavanja učenika, ali uz to postoje brojne vrste roditelja koji na neki drugi način otežavaju suradnju škole i njih samih. Razrednici su najbolji primjer koji mogu prosuditi o samom obiteljskom stanju učenika, o tome koliko roditelji vode brige o djeci, kako se i na koji način odnose prema samoj školi i koliko ispunjavaju svoje određene zahtjeve i obveze (Škutor, 2014).

Teško je uspostaviti suradnju sa zahtjevnim roditeljima. Određeni roditelji su u mislima kako su se oslobodili odgovornosti od odgajanja vlastitog djeteta. Roditelji koji spadaju u takvu skupinu su oni koji se oslanjaju na školu od trenutka kada dijete krene u osnovnu školu pa sve do ostalih razina. Također, postoje roditelji koji suradnju s nastavnicima ne ostvaruju iz negativnog mišljenja kojeg imaju prema samoj školi pa se ponajviše oslanjaju na svoje „ja“ u svemu tome. Roditelji se osjećaju bespomoćno kada se pronađu u situaciji u kojoj je potrebna angažiranost škole i stručnih suradnika, a oni sami ne znaju od koga i kako potražiti pomoć. Roditelji koji tada ne pronađu izlaz iz situacije koja je povoljna za dijete, postaju bezosjećajni, razdražljivi i

neprijateljski rastrojani. Roditelji postaju nezadovoljni postupkom poučavanja djeteta od strane škole i nastavnika, ali svoje nezadovoljstvo i ljutnju ne bi trebali iskazivati pred djetetom, jer na samu motivaciju djeteta utječe roditeljsko nezadovoljstvo i ostvarenost u školi (Jurčić, 2012).

Nadalje, Zarevski i sur. (2000) ističu više vrsta roditelja koji se pojavljuju u samoj školi. To su: roditelji malog genija, sveznalica, tužibaba, agresivac, pacijent i gnjavator. Dijete koje je pod utjecajem roditelja genija je prosječne i nervozne osobnosti, roditelji se baziraju samo na uspjeh ovakve djece. Dijete roditelja sveznalica postavlja stalna pitanja nastavnicima, aktivno je u nastavi, daje prijedloge i sve zna bolje po svojem mišljenju od ostalih, pa čak i više od samih nastavnika. Dijete roditelja tužibaba je problematično, roditelji ovakve djece nisu stalni na roditeljskim sastancima, ne oslanjaju se ni na kakve poruke nastavnika, a sami se tuže višim osobama i suradnicima u školi kako je njihovo dijete zanemareno. Roditelj agresivac, kako mu i ime govori iskazuje svoj bijes na jako agresivan i buran način, neki roditelji ovakvih sklonosti fizički zlostavljaju vlastitu djecu, samim time agresija roditelja prelazi na dijete. Dijete roditelja pacijenata je ono dijete koje ima problem, ali ne želi razgovarati o istom, ne iznosi do kraja cijelu priču koja ga muči, učitelji mu nude besplatnu pomoć koju dijete odbija. Dijete roditelja gnjavatora nema problema u školi, ali zato ima problematične roditelje koji izmišljaju određene probleme i od onih najmanjih problema stvore se veliki. Prema ovim roditeljima djeca pokazuju mali interes za dodatnu nastavu i određene predmete. Ukoliko škola ne pronađe adekvatan način razgovora s ovakvim tipovima roditelja, dolazi do velikih problema (Zarevski i sur., 2000).

Suradnja koja se u ovom radu pokušava prikazati bazira se na dvije gimnazije, Klasičnu katoličku i opću gimnaziju. Kako bi se suradnja prikazala potrebno je upoznati ustrojstvo i ciljeve škola, oblike suradnje s roditeljima i mogućnosti koje se pružaju učenicima. U nastavku rada prikazat će se usporedba dvije gimnazije, a nakon toga i određena istraživanja suradnje roditelja i škola.

3. Gimnazijsko obrazovanje (programske pretpostavke)

Prema Kurikulumu u RH gimnazijsko obrazovanje dostupno je nakon završetka osnovnoškolskoga obrazovanja, mogu ga ostvariti svi pod određenim uvjetima i popunjavanju određenih sposobnosti i zahtjeva. Gimnazijsko obrazovanje traje sveukupno četiri godine, kraj gimnazijskog obrazovanja predstavlja polaganje državne mature i samim time se ostvaruje pristup upisu na željeni fakultet. Gimnazije svoje programe usmjeravaju nastavku školovanja na fakultetima i samim time postoji mogućnost usavršavanja obrazovanja na većim stupnjevima. Podučavanje u gimnazijskim smjerovima pokušava od mlade osobe stvoriti odgovorne i samostalne osobe koje imaju različita i bogata znanja i vještine koje će moći upotrebljavati u svakodnevnom društvenom životu. Djecu koja pohađaju gimnaziju pokušava se kroz odgojne i obrazovne metode usmjeriti na sve izazove koje ih čekaju u društvu, pokušava se od osoba stvoriti produktivno, odgovorno i vrijedno biće koje omogućava život i suradnju u društvu. Gimnazijsko obrazovanje osim same ulaznice za fakultetsko obrazovanje pruža mogućnost i prostor za cjeloživotno obrazovanje i učenje (Nacionalni kurikulum za gimnazijsko obrazovanje, 2017).

Obrazovanje u gimnaziji pokušava usmjeriti odgoj djece na poštivanje međusobnih razlika, jednakost svih osoba, slobode izbora i govora u svakodnevnim situacijama, odgovornost, kreativnost i poduzetnički duh, solidarnost prema drugim ljudima, posebice prema potrebitima i stvaranje grupnog osjećaja za sve u društvu (Nacionalni kurikulum za gimnazijsko obrazovanje, 2017).

Nadalje, ciljevi gimnazijskih programa usmjereni su prema Nacionalnom kurikulumu, sami ciljevi baziraju se na cjelovitom razvoju osobe u duševnom i fizičkom smislu. Posebna pažnja stavlja se na jačanje samopouzdanja i pružanja podrške mladima kako bi se na pravilan način prepoznale vještine i kako bi se razvijale jedinstvenosti te poticanje razvoja ukupnih znanja, vještina i stavova ljudi u cjelokupnom društvu. Gimnazijski programi pružaju općenito, temeljno obrazovanje i dodatna znanja koja dopuštaju i omogućuju nastavak školovanja i ostvarivanje cjeloživotnog procesa odgoja i obrazovanja. Učenicima se pruža kritičko i samostalno razvijanje mišljenja, potiče se kreativnost, ostvarivanje sebe samog i upravljanje sobom kao osobom i društvenim bićem. Svaki cilj ostvaruje se kvalitetnom komunikacijom, razvijanjem digitalne i informacijske pismenosti te povezivanjem suradnje roditelja i škole. Škola kroz različite načine omogućuje podršku darovitim, ali isto tako i potrebitim učenicima te učenicima s teškoćama u

procesu učenja. Gimnazije imaju autonomiju i postojeći nastavni plan koji se ostvaruje posebno u svakoj školskoj godini (Nacionalni kurikulum za gimnazijsko obrazovanje, 2017).

Nadalje, nositelji samog znanja su nastavnici koji na različite načine i programe pokušavaju djeci predstaviti smisao odgoja i obrazovanja za cijeli život. Uz nastavnike tu su i stručni suradnici koji imaju plan i program koji djeci olakšava nošenje sa svakodnevnim odgojnim i obrazovnim problemima. Okruženje u kojem djeca odrastaju uvelike ima ulogu i na sam školski uspjeh. Kvalitetno okruženje stvara zdravu psihičku i fizičku osobu koja ostvaruje sve svoje odgojne i obrazovne planove. Škole u vlastitim mogućnostima osiguravaju kvalitetno fizičko okruženje, kako bi se učenici pravilno razvijali zajedno sa svojim interesima. Kvalitetno okruženje osigurava i škola koja treba promicati različite vrijednosti koje su u svakom društvu prihvaćene. Uz same nastavnike i stručne suradnike, osnovnu sredinu pružaju roditelji. Odnose koji se ostvaruju između učenika, roditelja, nastavnika i stručnih suradnika srednje škole treba uskladiti te osnovna načela trebaju biti utemeljena etničkim, rodnim i ostalim izvorima ili oblicima ravnopravnosti i na međusobnom poštovanju. Iako se naglasak stavlja na samostalno učenje i razvoj autonomije, okruženje za učenje treba prepoznati važnost socijalne prirode učenja i snažno poticati razvoj kulture zajedništva i suradnje. Roditelji i nastavnici su izuzetno potrebni. Suradnja s roditeljima uvelike se ostvaruje preko roditeljskih sastanaka, roditeljskog vijeća i individualnih informacija. Škole potiču suradnički odnos s roditeljima (Škutor, 2014). Nakon općeg prikaza gimnazijskog obrazovanja koje se u Hrvatskoj ostvaruje u nastavku će se prikazati ustrojstvo katoličkih škola.

4. Ustrojstvo i uređenje Klasične katoličke gimnazije

Crkva i nauk koji pruža zalaže se za to da svi ljudi bez obzira na rasu, dob i položaj, od Boga imaju pravo na odgoj i na obrazovanje u određenom smjeru. Odgoj se treba prilagoditi samom pojedincu kako bi se mogle ostvariti sve njegove potrebe i zahtjevi, treba se voditi primjerom i poštovati sve ljude. Za usporedbu suradnje roditelja i škole u dvije gimnazije, mora se najprije objasniti samo ustrojstvo Klasičnih katoličkih gimnazija. Za početak, katolička škola je škola koja je stvorena za čovjeka i škola koju čine osobe. Cjelokupni razvoj osobe je glavni cilj katoličke škole. Sama crkva pronalazi razloge za osnivanje i djelovanje katoličkih škola u Hrvatskoj. Glavni cilj zbog kojeg se osnivaju katoličke škole zasnovane na Isusovom nauku, Bibliji i vjeri je taj da se osoba dovede do ljudskog i kršćanskog savršenstva i do zrelosti u samoj vjeri i njenom svakodnevnom prakticiranju. Škola stavlja pažnju na usklađivanje općih građanskih, socijalnih, političkih i kulturnih odabira. U katoličkoj školi evanđeoski principi postaju norme odgoja, nutarnji pokretač i konačno odredište svakog odgojitelja, profesora i same djece. Katolička škola predstavlja mjesto u kojem se sve bazira na kršćanskom odgoju. Kako sv. Ivan Pavao II. ističe, katoličke škole su mjesta evangelizacije povezane s cjelovitim odgojem i učenjem o životnom dijalogu između mladih i različitih religija i društvenih okruženja različitih zemalja. Stvaranje katoličkog identiteta ne stvara zatvorenost prema drugim religijama ili općenito ljudskim potrebama i tvorevinama, već upravo suprotno. Katoličko učenje otvara odnose s drugima, potiče komunikaciju i međusobno pomaganje, učenje i usavršavanje. Sami kršćanski odgoj usmjeren je na to da je osoba spoznala dar vjere i nauku prilikom samog krštenja. Kršćanski odgojem osoba se Ocu svevišnjem klanja u duhu i istini, posebno sudjelovanjem u liturgiji i kako rasti do punine Kristove, do savršena čovjeka da pridonese društvu kao cjelini, da ispuni sebe kao osobu, ostvari se u obiteljskom i javnom životu. Škola po katoličkom naumu mora imati ulogu stvaranja intelektualne osobe, koja se sprema za profesionalni život u zajednici privatnog i poslovnog, društvenog života (Nacionalni ured za katoličke škole, 2021).

U sami katolički nauk spadaju vrtići, osnovne i srednje škole. U Hrvatskoj postoje Klasične katoličke gimnazije u Zadru, Virovitici, Splitu, Sinju, Rijeci, Osijeku, Pazinu, Dubrovniku i Slavanskom Brodu te tri u Zagrebu. Od navedenih 12 gimnazija, jedna je privatna, dok su druge pod ustrojstvom različitih katoličkih redova, ali s pravom javnosti (Nacionalni ured za katoličke škole, 2021).

Katoličke škole u svojim prostorima i teorijama djelovanja prihvaćaju i one osobe koje nisu same katoličke vjeroispovijesti, a isto tako se sama Crkva brine za osobe koje pohađaju nekatoličke crkve, kako bi dobile valjan odgoj i moral budući da svećenici i časne sestre obavljaju posao u tim školama. U samim katoličkim školama rade profesori koji ne spadaju samo u svećenički ili redovnički red, već su laici. Na taj način djeca dobivaju dvije strane samog katoličkog nauka, putem laika i izravnim utjecajem crkve. Katolički odgoj pokušava uskladiti dozu discipline i slobode koja je potrebna svakom djetetu. Adolescentsko razdoblje koje se prenosi i na srednju školu, kada djeca u srednjim školama pokušavaju do samog kraja izgraditi svoj mladi identitet izazovno je razdoblje kojem škola posvećuje dosta vremena i truda. Učenik razumije vrijednost pravila koja treba poštivati. Pravila nisu usmjerena sama na sebe nego su postavljena kako bi se na najbolji mogući način moglo dijeliti bogatstvo osobnog i zajedničkog života (URL 2).

Nadalje, obitelj ima veliku ulogu u odgoju i oblikovanju morala samog djeteta. Obitelj ima primarnu ulogu u socijalizaciji. Dobra komunikacija u obitelji stvara i dobru komunikaciju u društvu, jer je samim time obitelj temeljna jedinica društva. Djeca svoj privatni život sa sobom donose u školu, obitelj postaje neodvojiv dio svake škole. Škola se nastavlja na odgojni zadatak obitelji, roditelji su od Crkve pozvani slijediti vjeru koju ona zagovara, predstaviti je i pokazivati svojoj djeci te živjeti istu. Katolička crkva postaje prijatelj, suradnik obitelji koja se zalaže za odgoj djece u vjeri i ufanju u Boga. Škola nudi roditeljima prostornu i vremensku sigurnost za formalne i neformalne susrete, pomaže im u njihovim nastojanjima i nudi duhovno vodstvo. Naveden rast u duhovnosti stalno doprinosi upoznavanju roditelja s novim metodama u odgoju i obrazovanju. To se ostvaruje kroz različite oblike suradnje i uzajamne pomoći. Takvo sudjelovanje roditelja u školskom životu događa se prilikom susreta s nastavnicima koji trebaju imati i formativni i informativni karakter, kao i upoznavanje odgojnih, kulturnih i religioznih ciljeva same katoličke škole (URL 2).

Neki od oblika suradnje koji se ostvaruju u srednjim katoličkim školama su klasičan oblik suradnje poput organiziranja školskih sastanaka i individualnih roditeljskih informacija. Uz navedene programe koji se mogu pronaći u gotovo svakoj školi, katoličke škole nude različite oblike suradnje s roditeljima koje pospješuju bolju komunikaciju. Neki od oblika suradnje su zajedničko okupljanje i druženje roditelja vikendom izvan same škole, dugovne obnove i

zajednička misna slavlja, radionice za roditelje i različite tribine koje pokušavaju roditelje što više uključiti u svakodnevne procese odgoja i obrazovanja djece na aktivan i konstruktivan način (Nacionalni ured za katoličke škole, 2021).

Katoličke škole, kao i većina državnih škola djeci pružaju mogućnost produženog boravka, organizirano slobodno vrijeme, vjerske i kulturne aktivnosti, sportske i individualne igre i rad s djecom. Tijekom jedne školske godine, katolička škola organizira tribine na kojima sudjeluju roditelji, a predaje im se i raspravlja se o različitim poteškoćama s kojima se učenici susreću i načinima na koji se ti problemi rješavaju. Učenici pripremaju radionice za roditelje. Sami roditelji mogu na taj način aktivno sudjelovati u daljnjim procesima. Organiziranjem duhovnih obnova i misnih slavlja za roditelje potiče se roditelje na uključenost u duhovni život i služenje samoj Crkvi te pronalazak duhovnog ispunjenja. Odgojna pravila u katoličkoj školi uzimaju se iz samog evanđelja, ali se primjenjuje na svakodnevnim situacijama, pa iz tog razloga postoje različite edukacije za djecu kako bi ih se naučilo koristiti u svakodnevnim situacijama. Neke od radionica za djecu su snalaženje u prometu u suradnji s MUP RH, radionice bontona i snalažljivost u vremenu i prostoru. Odgojne mjere idu prema usklađivanju tolerancije prema svima, sprječavanju nepovoljnog ponašanja za sve, odgovorno ponašanje prema obvezama i potrebama kako pojedinca tako i cijelog društva (Nacionalni ured za katoličke škole, 2021). Nakon prikaza dviju gimnazija, njihovih usmjerenja na djecu, odgoj i obrazovanje koje kroz svoje djelovanje nude prikazat će se rezultati nekih dosadašnjih istraživanja na temu suradnje roditelja i škole.

5. Istraživanje suradnje obitelji i škole

Današnje roditeljstvo iziskuje velika ulaganja u djecu, nova i moderna vremena sa sobom nose i nove zahtjeve od roditelja. Roditelji se danas suočavaju s brojnim pitanjima i situacijama koje nisu postojale u njihovom djetinjstvu i u kojima iskustva odgoja prethodnih generacija ne daju dobra rješenja. Ističu se prava djeteta na zaštitu, ali i sudjelovanje i izražavanje mišljenja te prava i odgovornosti roditelja. Brojni su primjeri kako se sami roditelji ne snalaze u potpunosti kada je riječ o brizi za djecu, za njihov odgoj i obrazovanje. Literatura ističe kako je kompetentan roditelj društveno važan roditelj, svakodnevno informiran i obrazovan, vješt i zadovoljan, a isto tako da se roditelj ostvaruje u različitim društvenim ulogama. Na nastavnicama je zahtjev da prihvate mišljenje učenika i roditelja, da budu svjesni njihovih problema i pogleda na te probleme iz njihove situacije i perspektive. Nastavnici koji imaju stručnost u znanju i određene sposobnosti u svojem radu, prihvaćaju činjenicu da su roditelji laici, ali da mogu dati vrijedne ideje po pitanju samog odgoja (Rosić, 2005).

Suradnja roditelja i škole oduvijek je bila predmet različitih istraživanja. Ovaj problem se prenosi s generaciju na generaciju i često je dio glavnih društvenih pitanja. Jedno od prvih istraživanja bilo je provedeno 1967. godine, poznato pod nazivom Plowdensko istraživanje. Istraživanje se odnosilo na prijelaz djece iz osnovne u srednju školu, a rezultati su pokazali kako je mišljenje roditelja od velike važnosti za izbor daljnjeg dječjeg obrazovanja, no isto tako i tu je važna i suradnja roditelja i škole (Rosić, 2005)

Nadalje, jedno od novijih istraživanja provele su 2010. Pahić, Miljević-Riđički, Vizek Vidović. Cilj ovog istraživanja bio je vezan za odnos između obitelji i škole i procjenu kvalitete odnosa između škole i roditelja. Istraživanje je uključivalo 30 osnovnih škola u Hrvatskoj, a ukupno su u samom istraživanju sudjelovala 1122 roditelja. Rezultati su pokazali kako je odnos i suradnja roditelja i škole još uvijek na osnovnoj razini preko roditeljskih sastanaka i informacija. Pokazalo se kako škola bez velike suradnje s roditeljima određuje odgojno obrazovne ciljeve. Sama komunikacija nije učestala i upravo iz tog razloga, kako je navedeno istraživanje pokazalo, stvaraju se određeni odgojni problemi kod djece ili se sama komunikacija tek tada dogodi. Istraživanje je pokazalo kako roditelji imaju želju za sudjelovanjem u školskim aktivnostima, ali im interes škole nije upućen (Pahić, Miljević-Riđički, Vizek Vidović, 2010).

Osim što se istražuje općenita suradnja roditelja i škole, također se ta razlika ispituje i na razini seoske i gradske razine. Istraživanje koje su 2011. godine provele Pahić, Miljević-Rički i Vizek Vidović, sagledalo je suradnju roditelja na razlikama seoske i urbane razine. Rezultati ovog istraživanja pokazali su kako je sama suradnja ostvariva na nekoj tradicionalnoj, minimalnoj razini i kako bi se škola ponajviše trebala brinuti oko izvannastavnih aktivnosti djece. Za razliku od izvannastavnih aktivnosti, na odgoj imaju pogled kao na zajedničku aktivnost roditelja i samih školskih institucija. Roditelji smatraju kako bi se škola trebala više potruditi oko samog partnerskog odnosa. Roditelji iz gradske i seoske sredine pokazali su razlike u količini suradnje. Roditelji gradske razine kao najveći problem iznose nedostatak vremena za sudjelovanjem u školskim obvezama djece, za razliku od seoskih roditelja koji su pokazali veće zadovoljstvo suradnjom. Nakon upoznavanja dosadašnjih istraživanja u nastavku rada prikazat će se metodologija ovog rada i istraživanja koje je provedeno, rasprave koje su rezultati donijeli sa sobom i pokazat će se koje razlike u suradnji i mišljenju djece postoje.

6. Metodologija istraživanja

Suradnja roditelja i škole te učeničko ostvarivanje u njima od izuzetne je važnosti za razvoj cijelog odgojno obrazovnog sustava. Razlike u školama mogu se shvatiti kao bogatstvo sustava obrazovanja, ali isto tako ukazuju i na potrebne promjene. Literatura pokazuje kako postoje određene razlike u suradnji roditelja i škole kod općih i Klasičnih katoličkih gimnazija, a sama suradnja utječe i na motivaciju djece, njihov odgoj i usmjeravanje na daljnje cjeloživotno obrazovanje.

6.1. Predmet i cilj istraživanja

Predmet istraživanja je uključenost roditelja u rad škole i aktivnosti učenika s obzirom na dvije škole koje se promatraju (opća i klasična gimnazija).

Cilj je ispitati u kojoj mjeri su roditelji uključeni u odgoj i obrazovanje svoje djece i koliko prema njihovom mišljenju škola potiče ili ne potiče suradnju i razne aktivnosti koje se oslanjaju na odgoj i obrazovanje djece. Cjelokupan cilj se odnosi na utvrđivanje razlika u općoj i katoličkoj srednjoj školi s obzirom na suradnju roditelja i škole.

6.2. Istraživačka pitanja

Postavljena su četiri zadatka istraživanja na koje se polustrukturiranim intervjuima pokušalo odgovoriti:

1. Kako su roditelji uključeni u rad srednje škole koju pohađa njihovo dijete?
2. Koji su aspekti kvalitetne komunikacije koja se ostvaruje u školama kroz izvannastavne i izvanškolske aktivnosti?
3. Koje su sličnosti i razlike kod roditeljske uključenosti u rad škola?
4. Koje su sličnosti i razlike u sudjelovanju učenika u školskim aktivnostima i komunikaciji unutar škole?

6.3. Metoda

U istraživanju je korištena metoda polustrukturiranog intervjua uz primjenu instrumenta protokola intervjua koji je izrađen za potrebe ovoga istraživanja. Provedeni intervjui bili su najprikladnija opcija istraživanja s obzirom na mogućnosti procesa istraživanja (kratak vremenski rok za provođenje) iako se do sada intervju obavljao uživo, zbog pandemijske situacije korištena je

metoda intervjua preko kamere (Denscomb, 2003). Korišteni su intervjui jer pružaju dubinski uvid u traženu temu. U provođenje intervjua krenulo se imajući na umu da je istraživački intervju razgovor sa svrhom, u kojoj intervjuist/ica potiče sugovornike na iznošenje stavova, mišljenja i osjećaja vezanih uz određenu temu (Milas, 2005). Polustrukturiranim intervjuima ulazi se u dubinu samih tema koje se istražuju ili uspoređuju. Polustrukturirani intervju dubinski ulazi u samu temu i spada u kvalitativne metode istraživanja.

Prednosti uporabe polustrukturiranih intervjua su te da omogućuju ravnotežu i cjelovitu sliku istraživačkih tema, daju potpune podatke, uvid u neka zajednička ili različita iskustva vezana za temu koja se ispituje, omogućuju promatranje dinamike i interakcije sugovornika, lakše stvaraju odnos između istraživača i sugovornika te razvijaju atmosferu povjerenja i otkrivanja raznih informacija koje posjeduje i iskazuje svaki poseban sugovornik. Nedostatci kvalitativnog istraživanja mogu biti dominiranje jednog sugovornika nad onim ostalima, otkrivanje određenih tajni, manjak koncentracije ili naklonost istraživača prema jednom sugovorniku, a tu je i pitanje povjerljivosti iskaza te zastupanje svih ostalih etičkih načela i pravila provođenja istraživanja.

Nadalje, svi materijali dobiveni polustrukturiranim intervjuima vidljivi su i dani jedino istraživačici koja jamči etičnost provedbe i postupanja s rezultatima intervjua i samog istraživanja. Svaki sugovornik obavješten je o snimanju intervjua kako preko kamere, odnosno videopoziva kod nekih sugovornika, ponajprije zbog lakše interpretacije i cjelokupne situacije u kojoj su se intervjui na novi način provodili.

6.4. Uzorak

Uzorak su činili roditelji i učenici Klasične katoličke i opće gimnazije. Srednje škole su u gradu Zadru, Klasična katolička gimnazija je manja škola, dok je opća gimnazija mnogobrojnija srednja škola. Sveukupno je bilo 12 sugovornika, po troje roditelja iz svake škole i po troje djece iz svake škole. Od 12 sugovornika je bilo 10 sugovornica i 2 sugovornika. Svi sugovornici dolaze iz gradske sredine. Roditelji imaju od 35 do 55 godina, dok su učenici starosti od 16 do 18 godina. Što se tiče sugovornika roditelja, sugovornik br. 1 je roditelj dvoje učenika od kojih oboje idu u katoličku gimnaziju, sugovornica br. 2 je majka koji ima dvoja učenika, jedan je u katoličkoj, a drugi u općoj gimnaziji, sugovornica br. 3 je roditelj učenika i učenice, od kojih jedno pohađa katoličku gimnaziju, dok je drugi učenik osnovna škola, sugovornica br. 4 je majka učenika i učenice koji idu u opću gimnaziju i medicinsku školu, sugovornik br. 5 je roditelj dva učenika koji

pohađaju opću gimnaziju, sugovornica br. 6 je roditelj učenika koji idu u opću gimnaziju i strukovnu školu. Učenici iz samog istraživanja su: sugovornik br. 7 je učenik četvrtog srednje, sugovornica br. 8 je treći srednje, sugovornica br. 9 je drugi srednje i svi su učenici katoličke gimnazije. Drugi sugovornici su učenici opće gimnazije, pa je tako sugovornik br. 10 učenik trećeg srednje, sugovornica br. 11 je učenica drugog srednje, a posljednja sugovornica br. 12 je učenica četvrtog srednje i svi su učenici opće gimnazije. U samoj raspravi koristit će se skraćenice od S1 do S12 te će se na način prikazati odgovori sugovornika. Detaljan prikaz vidi se u Tablici 1. i Tablici 2. koje se nalaze u prilogima.

Također, važno je istaknuti kako je za sami intervju korišten namjerni uzorak, jer se kroz istraživanje htio opisati baš određeni dio populacije roditelja i učenika katoličke i opće gimnazije. Kako bi se valjani namjerni uzorak izabrao, potrebno je dobro poznavanje cjelokupne populacije koja bi se u samo istraživanje mogla uključiti, kako bi se mogli izabrati valjani elementi samog istraživanja i samim time oni koji predstavljaju cjelokupnu populaciju. U sami uzorak uzimaju se prikladni članovi željene populacije prema izboru samog istraživača.

6.5. Postupak istraživanja

Nadalje, intervju je bio poseban za djecu, odnosno učenike te posebno za roditelje, ali svaki je intervju imao teme koje su bile: kvaliteta komunikacije, prikaz programa (sudjelovanje roditelja i djece u školskim aktivnostima) i izvanškolske i izvannastavne aktivnosti koje se odnose na roditelje i djecu. Intervju za roditelje imao je 16 pitanja, dok je intervju za učenike imao 12 pitanja. Prosječno trajanje intervjuja kod roditelja je 1 sat i 14 minuta, dok je kod učenika prosječno trajanje 57 minuta. Istraživanje je provedeno kroz mjesec svibanj, 2021. godine. Provedeno je dijelom uživo sa sugovornicima, a dio je proveden preko Zoom aplikacije s obzirom na stanje globalne pandemije i mogućnosti koje ona sa sobom nosi. Nakon provedenog istraživanja, dobiveni podatci ručno su transkribirani i kodirani. Nakon ručnog kodiranja napravljene su teme po kojima se prikazuje rasprava, teme su potkrepljenje citatima sugovornika, pazilo se na etičnost podataka i samih sugovornika. Izjave pojedinih sugovornika i sugovornica koji se prikazuju u samoj raspravi, navode se pod šiframa kako bi se njihovi podaci zaštitili u skladu s postojećim etičkim standardima provedbe intervjuja, odnosno cjelokupnih kvalitativnih istraživanja.

7. Rasprava

Istraživanje provedeno na uzorku od 12 sugovornika i sugovornica sa sobom je pridonijelo novom viđenju same suradnje između roditelja i škole, te mišljenju učenika o njihovoj komunikaciji koja se u srednjoj školi ostvaruje. U samom nastavku prikazat će se rezultati istraživanja koji će se potkrijepiti prijašnjim rezultatima i opisanim teorijama u samoj literaturi. Rasprava je podijeljena na teme koje su se nalazile u intervjuu. Te teme su: kvaliteta komunikacije, prikaz programa (sudjelovanje roditelja i djece u školskim aktivnostima) i izvanškolske i izvannastavne aktivnosti koje se odnose na roditelje i djecu.

7.1. Uključenost roditelja u rad škole

Na samom početku intervjuu roditelji su odgovarali o svojoj uključenosti u rad škola, o tome na koji način najčešće komuniciraju s razrednicima, kako ocjenjuju suradnju s razrednicima i školom. do toga koliko sama škola potiče komunikaciju i suradnju i o upoznatosti sa stručnim suradnicima. Roditelji koji su sugovornici ovog istraživanja odgovorili su kako su svi pokrili osnovnu razinu komuniciranja preko roditeljskih sastanaka i informacija, nekolicina ističe i druge oblike komunikacije. Kao što se navodi u literaturi neki od osnovnih oblika komunikacije su roditeljski sastanci i informacije, a sama komunikacija je u većini škola svedena upravo na taj minimum, odnosno početnu razinu komunikacije (Jurčić, 2010). Iz sljedećeg odgovora to se vidi i u praksi.

„Pa prije Korone sam pokušavala odlaziti jednom mjesečno na informacije, zato što su djeca iskrena i govore svoje ocjene, vidim ih u e-dnevniku, nisam imala iskreno potrebe odlaziti više, osim ono klasično opravdat izostanak i to. Imali smo roditeljske sastane jednom u polugodištu i oko nekih izvanrednih stvari u razredu. Sada s obzirom na Koronu imam rjeđu komunikaciju s profesorima, ali s razrednicom sam u okej kontaktu još uvijek, imamo broj telefona i svaki tren se možemo čuti ako bilo što zatreba.“ S4

Komunikacija s razrednicima je zadovoljavajuća kod svih roditelja, bez obzira na komunikaciju sa školom. Što se vidi iz sljedećeg odgovora.

„Sa razrednicom imam jako dobar odnos. Gospođa je vrlo pristupačna i komunikativna osoba, kontinuirano obavještava svakog roditelja o radu, napredovanju njegovog djeteta.“

S3

Kako navodi Bakota (2015) dobra komunikacija utječe pozitivno na djecu, na njihovo razmišljanje i školski uspjeh. Motivacija djeteta raste s roditeljskim poticanjem, brigom i kvalitetnom suradnjom s obrazovnim ustanovama, Svi sugovornici smatraju kako suradnja škole i roditelja utječe na motivaciju djece. Smatraju kako roditelji koji su upućeni u rad škole i njihove djece utječu pozitivno na djecu da se još više trude oko vlastitih uspjeha i ostvarenja. Jedan od odgovora roditelja to i pokazuje.

„Mislim da svakako utječe, dijete mora osjetiti toplinu doma, ali i same škole pa ukoliko dođe do spajanja te dvije metode odgoja i obrazovanja mislim da ide to na boljitak djece definitivno, vidim to po svojim sinovima. Njima je uvelike drago da mi kao roditelji imamo dobru komunikaciju i obiteljsko okruženje u školi.“ S1

Roditelji su uvelike upoznati s dječjim izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima. Pomažu im oko prijevoza, dopuštaju im slobodu u izboru i podržavaju ih u ostvarenju njihovih ciljeva i interesa (Jurčić, 2010). Prema mišljenju i odgovorima roditelja, većina škola dobro raspolaže materijalnim i ljudskim resursima u ostvarenju dječjih potencijala i interesa.

„Mislim da ulaže dosta prostornih resursa, pruža im mogućnost vježbe unutar dvorane, a za ljudske resurse mislim da bi to još mogli poboljšati za dobro djece i nas roditelja.“ S5

Iz prethodnog odgovora vidi se kako škola ulaže određene resurse u ljudske i materijalne potencijale, ali kako su potrebna određena ispravljanja i dopune kako bi stvari bolje funkcionirale. U sljedećim odlomcima pokazat će se postoji li razlika između škola u svim prethodnim odgovorima.

Rosić (2005.) ističe kako su partnerstvo i kvalitetna suradnja od velike važnosti za roditeljsko zadovoljstvo školom. Potrebno je roditeljima pružiti ulogu u školskom okruženju zbog djece i zbog njihovih osobnih ostvarenja. Nadalje, što se tiče uvažavanja mišljenja roditelja u školi, odgovori su pokazali kako roditelji pokazuju da imaju važno mjesto u školi i da im se mišljenje uvelike uvažava, bar na razrednoj razini, a neki od roditelja su i članovi različitih odbora i vijeća u srednjim školama. Isto tako napominje se kako je suradnju i mišljenje potrebno na većoj razini upotrebljavati.

„Uvelike uvažava, kroz vijeće roditelja i učenika sva mišljena se uvažavaju i roditelji su međusobno u komunikaciji pa sami time nitko nije zakinut.“ S1

„Mislim da uvažava dosta, na neki način ništa ne rade na svoju ruku, sve rade u dogovoru s roditeljima, ali mislim da bi se svakako mišljenje roditelja trebalo više uvažavati za različite situacije. „S4

Osim istraživanja mišljenja roditelja, sugovornici su bili i učenici, njihova mišljenja o izvanškolskim i izvannastavnim aktivnostima prikazat će se u samom nastavku.

7.2. Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti djeca pohađaju kako bi uz školske interese mogli ostvariti i one koje im pružaju osobno zadovoljstvo, druženje s prijateljima i bijeg od svakodnevnih stresova. Posebice su važne aktivnosti koje potiču dječju kreativnost i zdrav život. Škola bi trebala poticati izvanškolske aktivnosti i pružiti im priliku u ostvarenju. Učenici su ponudili odgovore kako im škola izlazi u susret i kako ih potiče na iste (Jurčić, 2010).

Sugovornik 10 je učenik opće gimnazije koji se u slobodno vrijeme bavi sportom, škola mu izlazi u susret ukoliko se u isto vrijeme poklope treninzi i važne utakmice, a tu je i obrazovni proces koji sugovornik mora pohađati.

„Škola mi u potpunosti omogućuje održavanje izvannastavnih aktivnosti. Treniram u nogometnom klubu, zbog toga što mi je sport odmor od ostalih obaveza.“ S10

Učenici smatraju kako roditelji trebaju biti upućeni u to kakve same izvanškolske aktivnosti imaju, ali da ne moraju stalno biti uz njih, samo onoliko koliko je potrebno. To se vidi iz njihovih odgovora.

„Nije mi važna roditeljska upućenost i sudjelovanje u mojim izvannastavnim aktivnostima. Dovoljno je da znaju gdje idem i čime se bavim. „S12

Za razliku od prethodnog odgovora, djeci koja se pretežito bave izvannastavnim aktivnostima u koje je uključena katolička škola vide izuzetnom potporu roditelja, koja im je pomoć i motivacija za nastavak njihovih ostvarenja i pokazivanje uloženog truda i znanja. Kao što pokazuje sljedeći odgovor.

„Jako mi je važna roditeljska upućenost u rad izvannastavnih ili izvanškolskih aktivnosti. Također, jako mi puno znači njihov dolazak na smotre zborova, natjecanja ili neke druge događaje na kojima sudjeluje školski zbor. „S8

7.3. Sličnosti i razlike u uključenost roditelja

Razlike u gimnazijskim smjerovima uvelike su prepoznate i u samim programima i ciljevima škola. Svaka škola usmjerena je na dobrobit djece, njihovog odgoja i obrazovanja, usmjerava se na boljitak djece i poboljšanje suradnje roditelja, stručnih suradnika i škola. Uloga roditelja u procesu inkluzije djece izuzetno je važna (Jurčić, 2010). Kako bi se uvidjele razlike uspoređene su dvije gimnazije, opća i Klasična katolička. U nastavku će se prikazati mišljenja roditelja s obzirom na to koju školu im pohađaju djeca, a nakon roditelja i dječja mišljenja i odgovori će biti prikazani

7.3.1. Kvaliteta komunikacije

Dobra komunikacija dovodi do bolje i kvalitetnije suradnje koja se pozitivno ostvaruje na odgoj, a nakon toga i na samo obrazovanje djece. Potrebna je obostrana komunikacija kako bi se cilj u školi ostvario (URL 1). Opći program gimnazije nudi osnovnu razinu komunikacije s roditeljima. Što se može vidjeti iz sljedećih odgovora.

„Najčešće je to preko sastanaka i informacija. Baš ta neka osnovna razina komunikacije. Tu i tamo se sada čujemo preko videopoziva, ali to s obzirom na situaciju u koju se nalazimo. Samo razgovaramo sa razrednicom, druge profesore ne znam.“ S5

Iz drugog odgovora sugovornice 6 vidi se kako sugovornica žali za samim osnovnim oblikom komunikacije. Ciljevi gimnazijskog programa baziraju se na odgoju i obrazovanju kompletne osobe, na suradnji s roditeljima, ali se ista iz navedenih odgovora ne ostvaruje u potpunosti, što je jedan od nedostataka opće srednje škole.

„Najviše kroz informacije i roditeljske sastanke. Nemamo drugu razinu komunikacije ni druženja, nažalost.“ S6

Stručni suradnici važan su dio odgojno obrazovnog procesa, važno je pokazati na koji način se suradnja u školi ostvaruje. Odgovori pokazuju mišljenja roditelja općih gimnazija o suradnji sa stručnim suradnicima. Vidljivo je kako je i tu suradnja na osnovnoj razini.

„S pedagogom smo upoznati prilikom upisa djece u školu, ukoliko dijete ima neki problem komuniciramo ili kad nam je potrebno za nešto.“ S5

„Nisam iskreno imala posebnu komunikaciju sa stručnim suradnicima, nismo ni upoznati s tim ljudima, ali mislim da ukoliko dođe do nekog problema da im se možemo obratiti i očekivati da ćemo dobiti kvalitetan odgovor.“ S6

Za kraj je važno pokazati kako roditelji vide na koji način i koliko škola potiče samu komunikaciju. Komunikacija je osnova suradnje i dječje motiviranosti. Suradnja se treba razvijati u smjeru dobrog partnerstva škole i roditelja, ponajprije za dobrobit djece, a onda i svih drugih odgojno obrazovnih čimbenika. Odgovori roditelja pokazuju kako prema njihovom mišljenju škola potiče suradnju, ali ne u dovoljnoj mjeri. Sama literatura pokazuje kako je i od roditeljske strane nekad vidljivo izbjegavanje suradnje zbog različitih karaktera roditelja i obveza zbog kojih svoje dužnosti u školi ne ispunjavaju (Rosić, 2005).

„Pa smatram da je na osnovnom nivou komunikacije, kod mene nije bilo potrebe neke posebne, ali čujem po onom što mi dijete priča kako se škola sama posveti učenicima s obiteljskim problemima, kada imaju problema s učenjem ili nekim zdravstvenim problemima.“ S4

„Mislim da potiče, ali opet ne toliko dovoljno, sve je to nekako jako slabo.“ S5

Za razliku od navedenih odgovora roditelja opće gimnazije, sljedeći odgovori pokazat će mišljenje roditelja djece Klasične katoličke gimnazije.

Klasična katolička gimnazija pruža duhovni i tjelesni odgoj djece baziran na kršćanskom odgoju i vjerovanjima. Samim time se suradnja s roditeljima i suradnja roditelja i djece uvelike potiče i ostvaruje na različitim razinama. Roditelji se uključuju u rad škole kako bi se poboljšala motivacija i interes djece za učenjem i samom školom. Osim što su upoznati sa samim razrednicima pokušava se ostvariti komunikacija i s ostalim nastavnicima. Što se vidi iz sljedećih odgovora.

„Pohvalila bih način komunikacije. Razrednica je pristupačna te je samim tim način komunikacije lakši. Trudi se maksimalno posvetiti svakom od roditelja, te ako postoji neki problem, doći do rješenja. Upoznata sam i s drugim nastavnicima i sa svima imam dobru komunikaciju i suradnju.“ S2

Komunikacija sa školom pokušava se ostvariti na osnovnim i naprednim razinama, poput druženja roditelja i nastavnika izvan škole i stvaranja obiteljskog okruženja između obitelji iz koje dijete potječe i katoličke škole koju pohađa.

„Ocjena je vrlo visoka, svaki njihov trud u komunikaciji roditelja i škole djetetu je itekako vidljiv i koristan u njegovom obrazovanju pa tako i roditelju da pomogne i upućuje dijete kod učenja i predlaganja korisnih razvoja“ S3

Nadalje, komunikacija se ostvaruje i preko stručnih suradnika u školama. Katolički nauk velike nade polaže u same stručne suradnike koji su tu da djeci olakšaju prilagodbu, rješavaju probleme i potiču komunikaciju između roditelja i škole. Stručni suradnici veliku ulogu imaju u predstavljanju škole. U sljedećim odgovorima vidljiva je upoznatost roditelja sa stručnim suradnicima u školi.

„Stručni suradnici su uvijek otvoreni za roditelje pogotovo kad je neki problem u pitanju, te im se uvijek možemo obratiti u vidu konzultacija uživo ili ih nazvati.“ S2

Iz sljedećih odgovora vidljivo je kako su roditelji zadovoljni načinom na koji stručni suradnici djeluju u radu katoličke škole i suradnji koju ostvaruju s njima. Drugi odgovor posebno pruža i način upoznavanja sa stručnim suradnicima i zadovoljstvo koje je samim time kod roditelja izazvano.

„Oni su nam se na samom početku predstavili na sastancima, a nakon toga svaki susret gdje su bili nastavnici i roditelji bili su i stručni suradnici. Uvijek su tu s nama kada djecu pratimo na izlete i terenske nastave.“ S1

„Prilikom upisa, odnosno prvi dan škole djeteta roditelji su upoznati sa svim djelatnicima škole, što je po mojem mišljenju vrlo bitno u razvoju i napredovanju djeteta. Svi smo komentirali tada kako je jako lijep način upoznavanja i komunikacije.“ S3

Na samom kraju važno je istaknuti mišljenje roditelja koje pokazuje da škola potiče suradnju na način da se zalaže za roditeljsko sudjelovanje u istom procesu i zalaže se za uvažavanje mišljenja. To je vidljivo iz sljedećeg odgovora.

„Škola je jako produktivna u poticanju i realizaciji komunikacije te same suradnje. Organiziraju za roditelje razne seminare i radionice, te misna slavlja i duhovne obnove. Svaki roditelj predlaže neke novitete, daje ideje i savjete te iznose svoja mišljenja. Škola na temelju navedenog donosi ključno rješenje te zajedničkim razmišljanjem i radom pridonose za boljitak obrazovanja te same komunikacije između škole i roditelja.“ S3

Nakon objašnjenja same komunikacije, ostvarenja i poticanja od strane škole, prelazi se na oblike suradnje kroz različite programe i razlike srednjih škola.

7.3.2. Programi sudjelovanja roditelja

Škole kao i sve druge odgojno obrazovne institucije provode različite oblike educiranja roditelja i stručnih suradnika kao i druženja kojima se pokušavaju zbližiti roditelji i stručni suradnici tih ustanova. Promjene koje se u obrazovnim procesima događaju donose brojna pitanja koja se

dogadaju kod roditelja, zajedničkim rješavanjem i analiziranjem dolazi se do poželjnih rezultata (Rosić, 2005).

Roditelji djece koja pohađaju opće gimnazijsko obrazovanje ponudili su odgovore iz kojih je pretežito vidljivo kako se u samim školama ne ostvaruju posebne radionice ni edukacije za roditelje koje bi im pomogle u svakodnevnom odgoju njihove djece. To je vidljivo iz sljedećih odgovora.

„Škola do sada nije organizirala nikakve radionice, ali mislim da bi neke radionice koje uključuju i djecu i roditelje mogle bi pokazati boljitak odnosa. Isto tako mislim da bi neke stvari roditeljima bile olakšane npr. da shvate rad i bit same škole, neke nove promjene, možda bi i neke nezainteresirane roditelje uspjeli potaknuti na suradnju samim time.“ S4
„Ne organizira, više se nekako posvećuje pažnju na samu djecu, oni imaju razne radionice. Mislim da bi se i kao roditelji odazvali samo da postoji mogućnost za istom.“ S5

Programi koji se ostvaruju na razini srednjoškolskog obrazovanja trebaju uključivati aktivno sudjelovanje roditelja i djece u školskim projektima i radionicama, kako bi se na taj način poticala dječja kreativnost, želja za radom i ostvarenjem, kako bi roditelji bili upućeni u dječje interese i školske programe.

„U osnovnoj školi je bilo tipa svake godine za dane kruha naši neki kućni kulinarski radovi, sama srednja ne drži tu tradiciju, više djecu potičem financijski u nekim akcijama u školi što Crveni križ organizira, ona kupovina narukvica u dobrotvorne svrhe i to, jedino tu mogu reći da je naša suradnja sa školom.“ S4

Iz prethodnog odgovora vidljivo je kako roditelji nisu dovoljno upućeni u samu suradnju sa školom i kako se ista ne ostvaruje u velikoj mjeri. Sudjelovanje se zasniva samo na materijalnoj funkciji roditelja, ali je važno naglasiti da je dobro da i takav oblik suradnje postoji nego da ga uopće nema. Sljedeći odgovor daje uvid u nezadovoljstvo i želju roditelja da sudjeluju u aktivnostima koje se događaju u školi vezano za uređivanje prostora škole ili sudjelovanje u određenim humanitarnim akcijama ili volontiranju. Iako se u društvu stvara mišljenje kako roditelji nisu zainteresirani za suradnju sa školom zbog određenih obveza, ispostavlja se kako se zbog nekih grešaka u komunikaciji ta suradnja ne ostvaruje.

„Nisam imala priliku ostvariti se po tom pitanju u školi, većinom sve škola sama organizira, ali kad bih mogla drage volje bi sudjelovala, šteta što nemam priliku stvarno.“ S4

Nadalje, za razliku od opće gimnazije, Klasična katolička gimnazija suradnju, odnosno partnerski odnos s roditeljima ostvaruje kroz različite edukacijske programe, radionice i druženja prilikom kojih roditelji upoznaju jedni druge, upoznaju se s novitetima u odgoju i obrazovanju djece u katoličkom i općem nauku. Roditelji se na iste pozive odazivaju i rado sudjeluju.

„Organizira različite edukacije, imali smo priliku sudjelovati u različitim edukacijama i radionicama u kojima su se i djeca uključivala. Bazirale su se te radionice na komunikaciji između roditelja i djece, tribine koje su se usmjerile na krizu identiteta mladih i tako.“ S1

Nadalje, sljedeći odgovor pruža uvid u suradnju roditelja i djece u samoj školi i njenim projektima. Suradnja roditelja i učenika se u katoličkoj gimnaziji potiče kako bi se sami roditelji još više zbližili i stvorili bolju komunikaciju s djecom, a isto tako kako bi se na lijep način ostvarila suradnja sa školom u druge dobrotvorne svrhe i akcije.

„Jako sam zadovoljna međusobnom suradnjom roditelja i učenika u školi. Roditelji su uključeni u izradu ukrasa koje učenici prodaju te prikupljeni novac doniraju u humanitarne udruge. Ostvaruje se i na način da se kroz različite akcije i tribine uključuju roditelji i učenici, a sve to se odvija u prostorima škole ili oko nje, potaknuti od strane stručnih suradnika.“ S2

Sugovornik 1 ističe kako se rado odaziva suradnji škole i roditelja prilikom volontiranja, iz navedenog odgovora vidi se primjer međusobne pozitivne suradnje roditelja i stručnih suradnika.

„Pokušavam se odazvat na svaku priredbu i sudjelovati na tomboli nakon iste kako bi se skupio novac za fond Gorušičino zrno, za studente koje škola podupire, koji nemaju dovoljno materijalnih stvari za školovanje. Ponekad i mi roditelji organiziramo poneku akciju ukoliko dođe do potrebe za tim, sve to u suradnji s pedagoginjom škole.“ S1

7.3.3. Uloga roditelja u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima djece

Dobra suradnja između roditelja i škole pomaže učenicima, ostvaruje se u prevenciji, odnosno rješavanju određenih problema, boljim ocjenama, redovitim pohađanju nastave i većoj volji u pisanju domaćih zadaća i rješavanju određenih izvanškolskih aktivnosti. Roditelji zauzimaju važnu ulogu u dječjim aktivnostima, potiču ih i pomažu. Istraživanje je pokazalo kako su svi roditelji upućeni u dječje izvanškolske i izvannastavne aktivnosti, najveći doprinos im je taj da djeci služe kao pomoć u dovoženju i odvoženju prema istim aktivnostima. Razlika koja se javlja

vezana je za mišljenje roditelja o tome koliko sama škola ulaže ljudskih, materijalnih i prostornih resursa u ostvarivanju tih aktivnosti (Jurčić, 2010).

Opća gimnazija koja svoje usmjerenje bazira na državnim financijama ima najviše problema s materijalnih uvjetima od strane škole, nastavnici koji se bave djecom sami odlučuju o vlastitim interesima. Roditelji su istaknuli kako nisu zadovoljni pruženim uvjetima škole i nastavnika, ali kako bi se i oni trebali više uključiti u te aktivnosti.

„Mislim da sa svim i ljudskim i materijalnim i prostornim resursima škola ne daje u svojem maksimum za djecu, ali isto tako mislim da su roditelji slabo uključeni u te aktivnosti pa bi to bilo pametno popraviti. Mislim da škola posebno potiče izvanškolske aktivnosti, izlazi im u susret što se tiče opravdavanja izostanaka, dogovorenih ispitivanja i poticanja djece kroz različite nagrade.“ S6

Odgovori se razlikuju za Klasičnu katoličku školu što se tiče ulaganja ljudskih i materijalnih resursa u aktivnosti djece. Roditelji i u ovim odgovorima ističu naglašavanje pozitivnih katoličkih potencijala za djecu. Vidi se slaganje roditelja u tome da sama škola potiče aktivnosti i pruža dovoljne resurse.

„Mislim da škola ulaže svoj maksimum, kako prostora tako i materijalnih resursa. Nastavnici su uključeni u svaki školski projekt i imaju jako dobru međusobnu komunikaciju. Velika većina nastavnika je izuzetno cijenjena od strane nas roditelja, ali i učenika. Potiče ih u velikoj mjeri, na neki način pruža svoj maksimum da zainteresira djecu, uči ih katoličkom nauku, održavaju se misna slavlja s roditeljima i djecom i slično.“ S1

7.4. Sličnosti i razlike u uključenosti učenika

Općim gimnazijskim obrazovanjem djeci se potiče razvijanje kreativnog mišljenja, ideja i motivacija. Potrebno je stvoriti pozitivno okruženje za djecu, kako bi se nastavnicima otvorili i imali potpunu komunikaciju. Potrebno je okruženje iz obitelji preslikati na pozitivno okruženje u školama. Važna je upoznatost sa stručnim suradnicima i nastavnicima, radi intenzivnije komunikacije (Rosić, 2005).

7.4.1. Kvaliteta komunikacije

Komunikacija između nastavnika i učenika važna je za obostrano zadovoljstvo. Prenatrpanost učenika i slabo informiranje nastavnika o samim učenicima dovodi do greški i neshvaćanja u komunikaciji. Odgovori sugovornika pokazali su kako nisu dobro upoznati sa samim

nastavnicima, kako im određeni nastavnici ne izlaze u susret i ne shvaćaju njihove probleme, sve ovisi od osobe do osobe. Sugovornici iz opće gimnazije pokazali su slabo zadovoljstvo komunikacijom s nastavnicama, također ističu kako se komunikacija ne potiče u dovoljnoj mjeri, što se vidi iz navedenog odgovora. Sugovornicu su pokazali upoznatost sa stručnim suradnicima u školi, ali su pokazali kako ne ostvaruju posebnu komunikaciju s istima. Također su odgovori pokazali kako djeca nisu upućena u komunikaciju škole i roditelja, osim one na primarnoj razini poput roditeljskih sastanaka i informacija.

„Djelomično dobra, ovisi o nastavniku i njegovom načinu komunikacije. Međusobna komunikacija učenika i nastavnika je djelomično dobra, ali komunikacija nastavnika i roditelja bi se mogla poboljšati.“ S11

Za razliku od opće gimnazije, sugovornici iz Klasične katoličke škole pokazali su kako su zadovoljniji samom komunikacijom i ostvarivanjem iste u školi. Nastavnici pokušavaju djeci pružiti toplinu doma i samim time razgovaraju s njima. Provede više vremena i zbog malog broja učenika imaju mogućnost posvetiti interes svim učenicima. Sugovornici su pokazali kako su upoznati sa stručnim suradnicima, razgovaraju s njima i upoznati su s njihovim poslovima koje unutar škole obavljaju.

„Komunikaciju učenika i nastavnika karakterizira jasnoća i preciznost. Uz pravilnu mjeru šaljivog izričaja nastavnici uglavnom uspijevaju ostvariti uspješan kontakt s učenicima, bilo da se radi o nastavnom sadržaju ili o stvarima osobne prirode.“ S8

Iz odgovora sugovornika 8 vidi se i konkretna upoznatost s funkcijom roditelja u djelovanju same škole, vidi se kako komunikacija nije na osnovnoj razini. Ističu se kroz odgovore i drugi oblici suradnje s kojima nisu upoznati samo roditelji, već i učenici što pokazuje dobru međusobnu komunikaciju.

„Uglavnom sam upoznat s funkcijom roditeljskog vijeća koje djeluje u okviru gimnazije. Također, upoznat sam s godišnjim duhovnim obnovama koje škola nudi roditeljima kako bi svoju komunikaciju s njima ostvarila ne samo formalno u obliku sastanaka već i u obliku neformalnih druženja koja često prate duhovnu obnovu.“ S8

7.4.2. Programi sudjelovanja djece u školskim aktivnostima

Školske aktivnosti koje se odvijaju tokom obrazovnog procesa potiču djecu na sudjelovanje u istima. Različite školske aktivnosti mogu biti usmjerene na učenje različitih stranih jezika,

knjižničarstvo, poticanje debata i organizacija različitih skupova i debata gdje učenici mogu razvijati kritičko mišljenje i stavove. Sljedeći odgovor pokazuje kako su učenici slobodniji na samim programima u kojima imaju priliku sudjelovati, lakše otvaraju sebe i iskazuju svoje interese (Rosić, 2005).

„Suradnja je bolja nego na običnoj nastavi jer je manji broj učenika unutar programa te se tako nastavnica mogla više posvetiti nama. Redovito smo pričali o raznim temama, ne samo o nekim koje su vezane za sam jezik i gramatiku, već i o stvarima i događajima koji bi se aktualno dešavali nama samima te bismo se tako potrudili iznijeti to na skroz drukčijem jeziku od našeg. Također su se organizirala i neka mala okupljanja gdje bismo se dodatno upoznavali. Nastavnica je bila uvijek dostupna i spremna pomoći.“ S11

Sljedeći odgovor je suprotan prethodnom, jer je sugovornica 12 putnica i dosta vremena joj otpada na putovanje od škole do kuće i zbog toga ne može sudjelovati u nekim aktivnosti koje škola organizira, ali isto tako napominje kako škola ne izlazi u susret putnicima i zbog toga ne može svoje interese razvijati.

„Ne sudjelujem u niti jednom posebnom programu iz tog razloga što je raspored prilično natrpan, a gradivo, koje moramo usvojiti i znati na ispitima, opsežno i zahtijeva puno vremena i truda. Putnik sam i ne mogu nikako to organizirati, a škola vikendom ne organizira ništa.“ S12

Sugovornica 11 ističe važnost motivacije koju škole potiču kroz različite programe u kojima potiču suradnju. Na samu motivaciju kod djece uvelike utječe angažiranost škole, roditelja i samog interesa djece.

„Vrlo bitno jer razbija monotoniju, a i sudjeluje se u programima koji nas zanimaju pa je tu prisutna i dodatna motivacija.“ S11

Za razliku od općih gimnazija, nastavnici Klasične katoličke gimnazije trude se potaknuti komunikaciju i suradnju pa samim time i različite ideje, kako učenika tako i nastavnika. U sljedećem odgovoru sugovornice 7 ističe se jedan nastavnik koji ostvaruje dobru suradnju. Kroz odgovor se vidi kako nastavnici ulažu trud u djelovanje s učenicima, poticanje njihovih interesa i pravilno korištenje njihovog vremena.

„Suradnja nastavnika i učenika najočitije se ostvaruje što je svaki profesor, u području svoje aktivnosti, potpuno predan tom što radi, te se trudi što bolje prenijeti znanje na učenika u određenom školskom programu koji pohađa npr. Profesor iz glazbene kulture odrađuje tjedno dva puta probe zbora, kad su nastupi i puno više. Trudi se surađivati sa učenicima maksimalno, da konačni ishod bude što bolji.“ S7

Sugovornik 8 izdvaja jedan školski program koji uključuje sudjelovanje učenika i nastavnika. Odgovor isto tako pokazuje i oblik suradnje nastavnika i učenika, koji je pozitivan prema ovom sugovorniku. Suradnja nastavnika ističe se kao pozitivan primjer same suradnje u školi koja utječe na motivaciju djece u školi.

„Među školskim programima svakako bih istaknuo godišnje priredbe koje se održavaju netom prije božićnih blagdana. Suradnja nastavnika i učenika ostvaruje se u više pogleda, bilo da je riječ o odabiru programa, bilo da je riječ o nekim drugim stvarima koje prate takvo okupljanje. Na osobit se način ističe suradnja više različitih izvannastavnih aktivnosti što rezultira suradnjom različitih predmetnih nastavnika. Sinergijom u radu pružaju učenicima izvrstan primjer kolegijalnosti i poštovanja.“ S8

7.4.3. Učeničke izvannastavne i izvanškolske aktivnosti

Izvannastavne aktivnosti organiziraju se izvan nastave, a baziraju se na slobodnom izboru učenika. Škole ovisno o svojim potrebama i mogućnostima sudjeluju u organizaciji istih. Izvanškolske aktivnosti se organiziraju izvan same škole na sličnim interesima kao i izvannastavne aktivnosti (Klarin, 2006).

Ponuda izvannastavnih aktivnosti uvelike ovisi o ustroju škole, različitim djelovanjem i smjeru kojem se škola okreće. Sugovornici opće gimnazije ističu kako smatraju da škola ne pruža dovoljno izvannastavnih aktivnosti, ali kako i učenici nisu zainteresirani. Vidljivo je iz odgovora kako je škola učenicima izlazila u susrete zbog njihovih izvanškolskih obveza.

„Mojim kolegama su često izlazili u susret kad bi npr. imali neku košarkašku igru.“ S11

Za razliku od učenika, sugovornika opće gimnazije koji nisu imali izvannastavne aktivnosti, ali jesu određene izvanškolske, učenici Klasične katoličke gimnazije pokazali su znatnu razliku u odgovorima.

Sugovornik 8 navodi različite izvannastavne aktivnosti koje se u školi mogu pohađati i koje zadovoljavaju različite interese. Što se može vidjeti iz sljedećih odgovora.

„Trenutno u školi postoji velik broj izvanškolskih i izvannastavnih aktivnosti. Bilo da je riječ o stjecanju novih znanja na raznim predmetnim dodatnim nastavama, bilo da je riječ o izgradnji i usavršavanju umjetničkih talenata koje imamo. Tako se u našoj školi mogu pronaći izvannastavne aktivnosti poput retorike, kreativnih radionica, dramske sekcije, glazbenih sekcija i sl.“ S8

Iz sljedećeg odgovora vidi se kako sugovornica 9 ističe i dobru susretljivost s nastavnicima u samim izvannastavnim aktivnostima.

„Nastavnici su otvoreni prema svakoj izvannastavnoj/izvanškolskoj aktivnosti. Kad se bliže nastupi, utakmice, mnogi značajni datumi, nastavnici se trude biti korektni, te nam dopuštaju da se pripremimo u što boljoj mjeri.“ S7

Razlike koje su se na samom početku istraživanja pretpostavile na kraju su i potvrđene. U nastavku će se detaljnije pojasnit i sažeto prikazat iste.

8. Zaključak

Odgoj je proces koji uključuje primarnu socijalizaciju djeteta koja se događa u obitelji, a kasniji utisak na dijete ostavljaju društvo i odgojno obrazovne institucije. Institucije imaju veliki utjecaj na djetetov život, važno je stvoriti okruženje koje će djecu poticati na razvijanje mišljenja i kreativnosti, koje će ga svaki danom tjerat na uspjeh, a ne gurati unazad. Na uspjeh djece u samom školovanju uvelike utječe roditeljska zainteresiranost za školu. Roditelji i djeca žele imati dobar uspjeh, za općeniti i školski život. Sugerira se aktivno partnerstvo roditelja i škole na dobrobit djece. Zbog toga je potrebno pratiti dječji uspjeh, školske zadaće i radove te općenite interese. Katoličke škole, kao i većina državnih škola djeci pružaju mogućnost produženog boravka, organizirano slobodno vrijeme, vjerske i kulturne aktivnosti, sportske i individualne igre i rad s djecom. Tijekom jedne školske godine, katolička škola organizira tribine. Ciljevi gimnazijskih programa usmjereni su prema Nacionalnom kurikulumu, sami ciljevi temelje se na cjelovitom razvoju osobe u duševnom i fizičkom smislu.

Istraživanje koje je provedeno s ciljem da se napravi usporedba i uvide razlike između suradnje roditelja i škole, suradnje i komuniciranja učenika i škole, provedeno je kroz mjesec svibanj 2021. godine. Istraživanje je provedeno na namjernom uzorku roditelja i učenika Klasične katoličke i opće gimnazije. U samom istraživanju korištena je metoda polustrukturiranog intervjua, a sveukupno je sudjelovalo 12 sugovornika, od čega je bilo 6 roditelja i 6 učenika, podjednako zastupljenih iz škola koje su se istraživale. Istraživanje je provedeno uz sva etička načela i pravila te nijedna osoba ovim istraživanjem nije ugrožena. Cilj istraživanja je bio utvrditi u kojoj mjeri su roditelji uključeni u odgoj i obrazovanje svoje djece i koliko prema njihovom mišljenju škola potiče ili ne potiče suradnju i razne aktivnosti koje se oslanjaju na odgoj i obrazovanje djece. Cjelokupan cilj se odnosi na utvrđivanje razlike u općoj i Klasičnoj katoličkoj srednjoj školi s obzirom na suradnju roditelja i škole.

Rezultati istraživanja opisani su u raspravi i potkrepljeni određenim izravnim citatima sugovornika. Sami intervjui bili su određeni različitim temama koje su se slijedile u raspravi, a to su komunikacija sa školom, programi sudjelovanja roditelja i učenika i izvannastavne i izvanškolske aktivnosti djece i uključivanje roditelja. Rezultati su pokazali razlike u sva tri tematski obuhvaćena područja. Kroz intervjue se pokazalo kako je u općoj gimnaziji glavna komunikacija s nastavnicima na osnovnoj razini informacija i roditeljskih sastanaka, upoznatost

sa stručnim suradnicima je vidljiva, ali se komunikacija ne odvija osim u slučaju određenih problema. Komunikacija i uvažavanje roditeljskog mišljenja smatraju se dobrima, ali su se kroz odgovore mogle uvidjeti mogućnosti i poboljšanja bolje i uspješnije komunikacije s roditeljima. Poznavanje razrednika i komunikacija s njima je uvelike dobra. Roditelji ne sudjeluju ni u kakvim posebnim aktivnostima unutar same škole, istaknuli su kako se nikakve edukacije ni radionice za roditelje ne ostvaruju u školi i smatraju da je to problem u komunikaciji koji bi se trebao riješiti. Sama komunikacija roditelja i škole uvelike prema mišljenju roditelja utječe na motivaciju kod djece. Roditeljska upoznatost s izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima je dobra, roditelji pomažu djeci u obavljanju istih ukoliko je potrebno, a od same škole misle kako bi trebalo uložiti dodatne resurse za bolje izvođenje aktivnosti.

Nadalje, rezultati koji su dobiveni od odgovora učenika i roditelja katoličke škole pokazuju veliku razliku. Suradnja se također odvija na osnovnoj razini, ali ne prestaje na istoj već ima nadopune poput druženja s roditeljima, različite edukativne radionice i okupljanja, zajednička druženja. Komunikacija sa stručnim suradnicima je na višoj razini, jer se s njihove strane organiziraju različite radionice. Škola potiče suradnju, potiče obiteljsko okruženje i u samoj školi pa time uključuje roditelje u različite manifestacije, potiče suradnju roditelja i djece. Škola potiče različite izvannastavne aktivnosti i učenici su zadovoljni istima te također žele uključenost roditelja u iste. Roditelji sudjeluju u organizaciji priredbi i humanitarnih akcija. Komunikacija i uvažavanje mišljenja roditelja na velikoj je razini u samoj školi. Škola svojim partnerstvom potiče oslobađanje dječje kreativnosti te razvijanje interesa za različita područja.

Doprinos koje je ovo istraživanje sa sobom donijelo je to da bi se same škole trebale više usmjeriti na stvaranje pozitivne komunikacije između nastavnika i učenika, a tako i između nastavnika i roditelja te stručnih suradnika. Pokazalo se kako bi dosta škola bolje funkcionirala s drugim osnivačima, osim same države, jer se manje škole više posvećuju samim potrebama učenika i roditelja, zadovoljniji i pozitivniji stavovi i primjeri vidljiviji su u katoličkoj školi koja je pod ustrojstvom države, ali pretežito i crkve koja je njen osnivač.

9. Literatura

- Bakota, K. i sur. (2015) „Čujete li razliku“ Priručnik za edukaciju odgojno-obrazovnih djelatnika za rad s djecom oštećena sluha i/ili govora. Zagreb: OŠ Davorina Trstenjaka
- Denscombe, M. (2003), *The Good Research Guide (for small-scale social research projects)*. Maidenhead Open University Press.
- Jurčić, M. (2010), Spremnost roditelja za sudjelovanje u razrednim i školskim aktivnostima. *Pedagoška istraživanja*, 6(1-2): 139-149.
- Klarin, M. (2006) *Razvoj djece u socijalnom kontekstu*. Jastrebarsko: Naklada Slap i Sveučilište u Zadru.
- Kolak, A. (2006). Suradnja roditelja i škole. U: *Pedagoška istraživanja*, 3, 2, 123.-140.
- Ljubetić, M. (2014). *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*. Zagreb: Element
- Lukaš, M. i Gazibara, S. (2010), Modaliteti suradničkih odnosa školskog pedagoga i roditelja. *Život i škola časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja*, 24: 210-229.
- McNeil, John D. (2009) *Contemporary Curriculum: In Thought and Action*. New York: John Wiley&Sons
- Milas, G. (2005). *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Zagreb: Naklada Slap
- Nacionalni ured za katoličke škole (2021) – Dostupno na (<https://katolicke-skole.hbk.hr/>) – 18.6.2021.
- NKZGO (2017) - Nacionalni kurikulum za gimnazijsko obrazovanje – Dostupno na (<https://mzo.gov.hr/istaknute-teme/odgoj-i-obrazovanje/nacionalni-kurikulum/nacionalni-kurikulumi/531>) – 18.6.2021.
- Pahić, T , Miljević-Ričički, R, i Vizek Vidović, V. (2011), Suradnja roditelja i škole u Hrvatskoj: sličnosti i razlike urbanih i ruralnih sredina. *Sociologija i prostor : časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja*, 49 (2): 165-184.

Pahić, T., Miljević-Riđički, R, i Vizek Vidović, V. (2010), Uključenost roditelja u život škole: percepcija roditelja opće populacije i predstavnika roditelja u školskim tijelima. *Odgojne znanosti*, 12(2): 329- 346

Razum, R. (2007) Odgojno djelovanje suvremene škole: izazovi i mogućnosti za religiozni odgoj. *Bogoslovska smotra*. Vol.83 No.4, str. 857-880.

Rosić, V. (2005). *Odgoj obitelji škola*. Rijeka: Žagar d.o.o.

Škutor, M. (2014) Partnerstvo škole i obitelji – temelj dječjeg uspjeha. *Napredak*. Vol.154 No.3, str. 209-222.

Zarevski, P., Vlahović – Štetić, V., Vizek – Vidović, V., Rijavec, M., Pavličević – Franić, D., Miljković, D. i Miljević – Riđički, R. (2000). *Učitelji za učitelje, primjeri provedbe načela Aktivne / efikasne škole*. Zagreb : IEP d.o.o.

Internetski izvori:

URL 1: Učinkovito partnerstvo roditelja i škole <https://www.ldatschool.ca/effective-parent-teacher-partnerships/> (16.3.2021)

URL 2: Suradnja roditelja i škole http://www.ssb.hr/libraries/0000/6708/Suradnja_roditelja_i_%C5%A1kole_Slavica_%C5%BDu%C5%BEi%C4%87_-_pdf.pdf (14.3.2021.)

URL 3: Pristup partnerstvu roditelja i odgojno obrazovnih ustanova <https://element.hr/artikli/file/1915/od-suradnje-do-partnerstva-obitelji-odgojno-obrazovne-ustanove-i-zajednice/13673> (27.3.2021.)

10. Prilozi

10.1. Tablica 1. Uzorak roditelja

Sugovornik 1 (S1)	Roditelj - katolička gimnazija
Sugovornik 2 (S2)	Roditelj- katolička gimnazija
Sugovornik 3 (S3)	Roditelj- katolička gimnazija
Sugovornik 4 (S4)	Roditelj- opća gimnazija
Sugovornik 5 (S5)	Roditelj- opća gimnazija
Sugovornik 6 (S6)	Roditelj- opća gimnazija

Tablica 1. prikaz sugovornika (roditelji)

10.2. Tablica 2. Uzorak učenika

Sugovornik 7 (S7)	Učenik- katolička gimnazija	4. razred srednje škole
Sugovornik 8 (S8)	Učenik- katolička gimnazija	3. razred srednje škole
Sugovornik 9 (S9)	Učenik- katolička gimnazija	2. razred srednje škole
Sugovornik 10 (S10)	Učenik- opća gimnazija	3. razred srednje škole
Sugovornik 11 (S11)	Učenik- opća gimnazija	2. razred srednje škole
Sugovornik 12 (S12)	Učenik- opća gimnazija	4. razred srednje škole

Tablica 2. prikaz sugovornika (učenici)

10.3. Protokol intervjua za roditelje

Protokol intervjua (za roditelje)

1. Kvaliteta komunikacije

1. Na koji način ostvarujete komunikaciju s nastavnicima u školi?
2. Kakva je komunikacija Vas kao roditelja i razrednika/ce Vašeg djeteta?
3. Koliko često se odvija komunikacija između roditelja i škole?
 - 3.1. Na koji način najčešće komunicirate?
 - 3.2. Kako ocjenjujete komunikaciju sa školom?
4. Jeste upoznati s pedagogom i ostalim stručnim suradnicima u školi?
5. Na koji način ostvarujete komunikaciju sa stručnim suradnicima?
6. Koliko prema Vašem mišljenju škola potiče suradnju s roditeljima?
7. Smatrate li da komunikacija između škole i roditelja utječe na motivaciju djece?
Obrazložite odgovor.
8. Koliko škola uvažava mišljenje roditelja?

2. Programi (sudjelovanje roditelja u školskim aktivnostima)

1. Organizira li škola edukacije i radionice za roditelje? Ukoliko da, biste li voljeli da se iste (češće) organiziraju u školi koju pohađa Vaše dijete?
2. Jeste sudjelovali u određenom programu razmjene učenika (prihvaćenje drugih učenika u Vaše domove i sl.)?
3. Koliko se ostvaruje međusobna suradnja roditelja i učenika sa samom školom i ako da, na koji način?
4. Koliko sudjelujete u organizaciji priredbi i volontiranju u školi?

3. Izvanškolske – izvannastavne aktivnosti i roditelji

1. Koliko ste upoznati s izvanškolskim i izvannastavnim aktivnostima Vašeg djeteta?
2. Koliko ste uključeni u njihove aktivnosti?
3. Smatrate li da škola potiče djecu na izvannastavne i izvanškolske aktivnosti?
4. Prema Vašem mišljenju, koliko škola pruža prostornih, materijalnih i ljudskih resursa za obavljanje istih u prostorima oko i unutar same škole

Protokol intervjua (za učenike)

1. Kvaliteta komunikacije

1. Kakva je komunikacija između učenika i nastavnika?
2. Koliko ste upoznati sa stručnim suradnicima i pedagogom u školi?
3. Koliko ste upoznati s aktivnostima u kojima sudjeluju roditelji?
4. Koliko se od strane škole, potiče međusobna komunikacija učenika, nastavnika i roditelja?

2. Programi (sudjelovanje u školskim aktivnostima)

1. U kojim programima unutar škole kao učenici sudjelujete?
2. Koliko se međusobna suradnja učenika potiče?
3. Prema Vašem mišljenju, koliko se ostvaruje suradnja nastavnika i učenika u školskim programima? Objasnite primjerom.
4. Koliko Vam je važno da imate mogućnost sudjelovanja u određenim programima unutar škole?

3. Izvanškolske aktivnosti

1. Uolikoj mjeri Vam škola omogućava održavanje izvanškolskih i izvannastavnih aktivnosti?
2. Koje izvanškolske i izvannastavne aktivnosti pohađate i zašto?
3. Koliko Vam nastavnici izlaze u susret sa školskim obvezama i Vašim izvannastavnim/izvanškolskim aktivnostima?
4. Koliko Vam je važna roditeljska upućenost i sudjelovanje u izvršavanju Vaših izvannastavnih/izvanškolskih aktivnosti?

10.4. Protokol intervjua za učenike

Protokol intervjua (za učenike)

1. Kvaliteta komunikacije

5. Kakva je komunikacija između učenika i nastavnika?
6. Koliko ste upoznati sa stručnim suradnicima i pedagogom u školi?
7. Koliko ste upoznati s aktivnostima u kojima sudjeluju roditelji?
8. Koliko se od strane škole, potiče međusobna komunikacija učenika, nastavnika i roditelja?

2. Programi (sudjelovanje u školskim aktivnostima)

5. U kojim programima unutar škole kao učenici sudjelujete?
6. Koliko se međusobna suradnja učenika potiče?
7. Prema Vašem mišljenju, koliko se ostvaruje suradnja nastavnika i učenika u školskim programima? Objasnite primjerom.
8. Koliko Vam je važno da imate mogućnost sudjelovanja u određenim programima unutar škole?

3. Izvanškolske aktivnosti

5. Uolikoj mjeri Vam škola omogućava održavanje izvanškolskih i izvannastavnih aktivnosti?
6. Koje izvanškolske i izvannastavne aktivnosti pohađate i zašto?
7. Koliko Vam nastavnici izlaze u susret sa školskim obvezama i Vašim izvannastavnim/izvanškolskim aktivnostima?
8. Koliko Vam je važna roditeljska upućenost i sudjelovanje u izvršavanju Vaših izvannastavnih/izvanškolskih aktivnosti?

11. Sažetak

Uključenost roditelja u radu škole-primjer Klasične katoličke gimnazije i opće gimnazije

Cilj ovog rada je prikazati istraživanje koje je pokušalo uvidjeti razlike u suradnji katoličke i opće gimnazije s roditeljima i učenicima. Sudjelovanje roditelja u radu škole utječe na veliku dozu samopoštovanja, pozitivnije stavove prema školi i druge društvene pojave i procese. Proces socijalizacije započinje u obitelji i nastavlja se u školi. Upravo iz tog razloga važna je komunikacija između roditelja i škole. Odgoj i obrazovanje imaju važnu ulogu u društvenim zbivanjima i odnosima, kako danas tako i kroz povijest. Prema Kurikulumu u RH gimnazijsko obrazovanje traje sveukupno četiri godine. Kraj gimnazijskog obrazovanja predstavlja polaganje državne mature i pristupa se upisu na fakultet. Programe usmjeravaju nastavku školovanja na fakultetima i time postoji mogućnost usavršavanja obrazovanja na većim stupnjevima. U katoličkoj školi evanđeoski principi postaju norme odgoja, unutarnji pokretač i konačno odredište svakog odgajatelja, profesora i djece. Katolička škola predstavlja mjesto u kojem se sve bazira na kršćanskom odgoju. Razlike u sudjelovanju suradnje roditelja i škole vidljive su pa je zbog toga provedeno istraživanje u kojem su sudjelovali roditelji i djeca iz općih i katoličkih gimnazija. Cilj istraživanja bio je ispitati u kojoj mjeri su roditelji uključeni u odgoj i obrazovanje svoje djece i koliko prema njihovom mišljenju škola potiče ili ne potiče suradnju i razne aktivnosti koje se oslanjaju na odgoj i obrazovanje djece, te kakvo je viđenje djece o suradnji i komunikaciji. Istraživanje je provedeno polustrukturiranim intervjuima, a sudjelovalo je 12 sugovornika. Rezultati su pokazali kako postoji razlika u suradnji s roditeljima i učenicima u dvije različite gimnazije. Razlike su vidljive u komunikaciji, ostvarivanju suradnje sa stručnim suradnicima, obavljanju izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti. Za daljnje poboljšanje situacije potrebno je uložiti veći trud za prelazak osnovnog oblika suradnje na partnerski.

Ključne riječi: oblici suradnje, katolička škola, izvannastavne aktivnosti, partnerstvo, gimnazijski program

12. Abstract

Parental Involvement in School Work — an Example of the Classical Catholic Gymnasium and the General Gymnasium

The aim of this paper is to present a research that tried to see the differences in the cooperation of Catholic and general high school with parents and students. Parental participation in school work affects a high dose of self-esteem, more positive attitudes towards school and other social phenomena and processes. The process of socialization begins in the family and continues in school. It is for this reason that communication between parents and the school is important. Upbringing and education play an important role in social events and relationships, both today and throughout history. According to the Curriculum in the Republic of Croatia, high school education lasts a total of four years. The end of high school education is the state matura exam and enrollment at the faculty. The programs direct the continuation of education at faculties and thus there is a possibility of improving education at higher levels. In the Catholic school, evangelical principles become the norms of education, the inner mover and final destination of every educator, teacher and children. The Catholic school is a place where everything is based on Christian upbringing. Differences in the participation of cooperation between parents and schools are visible, so a study was conducted in which parents and children from general and Catholic high schools participated. The aim of the research was to examine the extent to which parents are involved in the upbringing and education of their children and to what extent the school encourages or does not encourage cooperation and various activities based on the upbringing and education of children, and what is the children's perception of cooperation and communication. The research was conducted in semi-structured interviews, and 12 interlocutors participated. The results showed that there is a difference in collaboration with parents and students in two different high schools. The differences are visible in communication, cooperation with professional associates, performing extracurricular and extracurricular activities. To further improve the situation, it is necessary to make greater efforts to move the basic form of cooperation to partnership.

Keywords: forms of cooperation, Catholic school, extracurricular activities, partnership, high school program